

**TARIMSAL İSTİHDAMIN SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ
İÇİNDEKİ YAYGINLIĞINI
YENİ YAKLAŞIMLARLA ARTIRMA
(TESPİTLER-SORUNLAR-ÖNERİLER-TALEPLER)**

ÇALIŞMA GRUBU ÖZET RAPORU

**23.08.2017
ANTALYA**

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ1

ÖNSÖZ3

A - BİRİNCİ BÖLÜM GİRİŞ

A-1. SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ HAKKINDA GENEL BİLGİ.....11

A-1.1. Sosyal Güvenlik Nedir?

A-1.2. Sigortalı Ne Demektir?

A-1.3. Sosyal Güvenlikte Riskler Nelerdir?

A-1.4. Riskler Karşısında SGK Sisteminin Size Sağladıkları Nelerdir?

A-1.5. Sigortalı Olmak Size Ne Kazandırır?

A-1.6. İsteğe Bağlı Sigortalılık Kapsamı Nedir?

A-2- TARIM SİGORTALILIĞI HAKKINDA GENEL BİLGİ.....15

A-2.1. 5510 Sayılı Kanununun 4 Üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının

(B) Bendinin (4) Numaralı Alt Bendine Göre Sigortalı sayılanlar.

A-2.2. Kendi Nam Ve Hesabına Çalışıp Aylık Net Kazancı Asgari Ücretin

Üzerinde Olanların Sigortalılığı: 4/B Sigortalılığı

A-2.3. Kamu İşyerlerinde Veya Özel Sektöre Ait İşyerlerinde Tarımsal

Faaliyette Sürekli Çalışanların Sigortalılığı

A-2.4. 5510 sayılı Kanununun 4 Üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (B)

Bendinin (4) Numaralı Alt Bendi Kapsamında (Tarımsal Faaliyette)

Bulunanların Tarım Sigortalılıkları Ne Zaman Başlar?

A-2.5. Sigortalılığım Ne Zaman Sonlanır?

A-2.6. Prim Tevkifatı Nedir?

A-2.7. Prim Tevkifatı Nedeniyle Tescil Ve Sigortalılık Nasıl Başlar?

B - İKİNCİ BÖLÜM TARIM SEKTÖRÜ.....17

B-1. TARIM SEKTÖRÜNDE SOSYAL GÜVENLİĞİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE TARIMIN ÜLKE EKONOMİSİNDEKİ ÖNEMİ.....17

B-1.1. Kayıt Dışı İstihdam

B-1.2. Mevsimlik Tarım İşçiliği

B-2. TARIMSAL İŞGÜCÜ GEREKSİNİMİ, MEVSİMLİK TARIMSAL İŞGÜCÜ KONULARINDA VERİ ÜRETİMİ KONUSUNDA KİM/KİMLER NELER YAPABİLİR?.....26

B-2.1. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

B-2.2. İŞKUR

B-2.3. TÜİK

B-2.4. Mülki İdare Amirlikleri ve Güvenlik Birimleri

B-2.5. Üniversiteler

B-2.6. Diğer Kamu Kurumu ve Kuruluşları ve STK'lar

B-3. TARIM SEKTÖRÜNÜN, ULUSAL MESLEK STANDARTLARINA UYGUN MESLEK (VE UĞRAŞ) TANIMLARININ YAPILMASI VE UYGULAMAYA AKTARILMASI İÇİN NELER YAPILABİLİR?28

B-3.1. Sektör Meslek Tanımlarının Yapılması ve Meslek Haritasının Belirlenmesi

B-3.2. Tarımsal Eğitime Destek

B-3.3. Her Çeşit Tarımsal Girdi Satımında Farklı Alanlara İlişkin Düzenlemeler

B-3.4. Tarımsal Meslek Sözlüğü

B-3.5. Mesleki Yeterlilik Tanımında Kurum ve Kuruluşlar Arası İşbirliği

B-4. TARIMDA EN BÜYÜK DEZAVANTAJLI GRUP OLAN MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLİĞİNDE (KADINLAR VE ÇOCUKLAR ÖZELİNDE) ÇALIŞMA, TARIM ARACILIĞI, YAŞAM VE EĞİTİM KOŞULLARI NASIL DÜZELTİLEBİLİR, NE TÜR KURUMSAL VE YASAL ÖNEMLER ALINMALIDIR? -30

B-4.1. Geçici Tarım İşçilerinin Çocukları İçin Eğitim Zorunluluğu (Misafir Öğrenci Kayıtı)

B-4.2. Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi

B-4.3. Yerel Yönetimlerin Duyarlılığı

B-4.4. Mobil Sağlık ve Eğitim Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması

B-4.5. İşverenler ve Tarım Aracılarının Denetimi

B-4.6. METİP (Mevsimlik Tarım İşçilerinin İzlenmesi Programı) Etkin Uygulanması

B-5. ÇALIŞTAY;35

B-5.1. Tarım Çalışanlarının Sosyal Güvenliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar Çalıştayı

B-5-2. Çalıştay Önerileri

B-5-3. Emeklilik Önerileri

C-ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ÇALIŞMA GRUBU ÖNERİLERİ.....41

ANKETLER.....53

BASINA YANSIMALAR.....61

ÇALIŞTAY KATILIMCILARI.....64

PROJE EKİBİ.....65

YÖNETİCİ ÖZETİ

Sosyal güvenlik sisteminin (SGS); tarım, sanayi ve hizmet sektörleri içerisinde en az kapsayıcılığa sahip olduğu sektör yüzde 14 lük oranla tarımdır. Tarım dışı istihdamın sigortalılık oranı yüzde 93 iken tarımdaki bu oran; mevcut SGS'nin tarım sektörünü ve çalışanlarını kapsama konusunda yapısal bir uyumsuzluk gösterdiğine işaret etmektedir. Antalya tarımı hem sektör performansı itibariyle hem de istihdamının sigortalılık performansı itibariyle Türkiye ortalamasının üzerinde bir düzeye sahiptir. Antalya tarım istihdamının sigortalılık oranı yüzde 25 düzeyindedir.

Tarım sektöründeki istihdam genel olarak yüzde 50 kadın ve yüzde 50 erkek dağılımına sahipken kadın çalışanın sigortalılık oranı, Türkiye için yüzde 18 ve Antalya için ise yüzde 16 düzeyindedir. Tarımsal sigortalılıkta kadının adı yoktur.

Tarım sektöründe çalışanların kayıt altına alınmasını kolaylaştırmak ve onları sigortalılığa motive etmek için 2008 yılında yürürlüğe konan 5510 SK Tarım EK-5 maddesi, bu tarihten 2017 yılına kadar, 4/a kapsamındaki tarım sigortalı sayısının yüzde 84 ve 4/b kapsamındaki BAĞ-KUR'lu sayısının ise yüzde 37 azalmasını engelleyememiştir.

Kendi adına ya da başkası adına, sürekli veya süreksiz çalışan tarım istihdamının bu derece kayıt dışı olmasının temel sebebi, çalışanların bilgisizliği ya da duyarsızlığı değildir. Temel sebep, mevzuattaki yapısal uyumsuzluktur.

Ekonomik ve prosedürler yönleriyle kapsayıcı olamayan Sosyal Güvenlik Sistemi ile tarım çalışanları arasında daha iyi bir uyum ve yaygınlık sağlamaya odaklanmış bu özet raporda sorunlar ve çözüm önerileri 3 ana grupta toplanmıştır.

- SGK Mevzuatı, Prosedürleri ve İşlemleri,
- SGK Primleri, Mali ve Finansal Yükümlülükleri
- Tarım Sosyal Güvenlik Sisteminin Bütünleşik Yapısı konularıyla ilgili alt sorunlar, çözüm önerileri ve ilgili kurumlar belirtilmiştir.

Tarımsal işgücünün yüzde 25'ini mevcut Sosyal Güvenlik Sistemi içine alan Antalya; bu raporda üretilen önerilerin hayata geçirilmesi ve taleplerin karşılanması ile tarımsal işgücü kayıtlılığının kısa süre içerisinde en az % 50'nin üzerine çıkarılmasına destek sağlayabilir. Bu çalışma raporunda, mevcut SGS içerisindeki kapsanabilirlik oranı en düşük düzeyde bulunan tarım sektörünün;

- Kapsam içine alınabilmesini kolaylaştırmak,
- Sigortalı olmanın avantajlı hale gelmesini sağlamak,
- İşveren kesim üzerindeki yükü rekabetçi düzeyde tutmak ve
- Sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğine katkıda bulunmak amaçlarına odaklanılmıştır.

Çalıştayda kullanılan anket formu örneği ek'te verilmiştir.

ÖNSÖZ

Tarım sektöründe çalışanlar bir ülkenin kalkınmasında ve kaynaklarının kullanılmasında büyük bir role sahiptir. Ülkemizde olduğu gibi Antalya ilimizde de diğer sektörlerle oranla tarım sektöründe kayıt dışı çalışanların sayısının daha fazla olduğu gözlemlenmiş olup, bu durum;

Çalışanlar Açısından; kısa vadede sağlık yardımından, analık ve hastalık sigortasından ve iş kazası, meslek hastalığı ile uzun vadede yaşlılık, malullük ve ölüm sigortalarından yararlanamama,

İşverenler Açısından; kayıtlı işçi çalıştıran firmalarla kayıtsız işçi çalıştıranlar arasında haksız rekabet ortaya çıkması, yeterli ölçek büyüklüğüne ulaşılamaması ve ölçek ekonomilerinden yararlanamaması sebebiyle maliyetlerin yükselmesi, kendini güvende hissetmeyen mutsuz işçilerin verimsiz çalışmaları nedeniyle verimliliğin düşmesi,

Devlet Açısından; vergi ve prim kaybının sosyal güvenlik ve bütçe açığına neden olması, sosyal güvenlik sisteminde dengenin bozulması ve sistemin finansal açıdan tıkanması, gelir elde etmeyen vatandaşlara yönelik yapılan primsiz ödemelerin artması sonuçlarını doğurmaktadır.

Bu kapsamda; tarım sektöründe çalışanların sosyal güvenlik uygulamalarından yararlanmalarını ve onların Sosyal Güvenlik Kurumuna kayıt olmalarını sağlamak, sosyal güvence şartlarını geliştirmek ve iyileştirmek gibi amaçlarla çalışmalar yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, Antalya Ticaret Borsası, Antalya Tarım Konseyi'nin ortak işbirliğinde; tarım sektöründe sigortalılığın artırılması ve kayıt dışı istihdamın önlenmesi, sosyal güvenlik uygulamalarında tarım sektörünün mevcut durumu, ihtiyaç alanları, sigortalı kapsamının genişletilmesi ve kolaylaştırılmasına yönelik sosyal güvenlik uygulamalarına dair görüş ve önerilerin elde edilebilmesi için , 23 Ağustos 2017 tarihinde Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Toplantı salonunda

"TARIM ÇALIŞANLARININ SOSYAL GÜVENLİĞİNDE YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR ÇALIŞTAYI" düzenlenmiştir.

Katkı sağlayan tüm paydaşlarımıza ve arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

Çalıştayda;

- Tarımsal Ticarete Sosyal Güvenlik
- Hayvancılıkta Sosyal Güvenlik
- Örtü Altı Tarımda Sosyal Güvenlik
- Meyvecilikte Sosyal Güvenlik
- Tarla Bitkileri Tarımında Sosyal Güvenlik

Başlıkları altında 5 farklı çalışma masası oluşturularak tarım sektöründe sigortalılığın artırılması ve kayıt dışı istihdamın önlenmesi, sosyal güvenlik uygulamalarında tarım sektörünün mevcut durumu, ihtiyaç alanları, sigortalı kapsamının genişletilmesi ve kolaylaştırılmasına yönelik sosyal güvenlik uygulamalarına dair görüş, sorun, talep ve öneriler tespit edilmiştir.

Tarım sektöründe çalışanların toplumdaki sosyal konumlarını güçlendirme ve bunu yasal faaliyetlerle destekleme, onları temsil etme, sosyal güvenlik uygulamaları hususunda farkındalıklarını artırma, sektörler arası ve tarım sektörünün kendi içinde koordinasyonunu sağlama ve buna yönelik bir ağ oluşturma çalışması olan bu çalıştay sonucu proje ekibimiz, çalışma raporunda, mevcut sosyal güvenlik sistemi içerisindeki kapsanabilirlik oranı en düşük düzeyde bulunan tarım sektörünün;

- Kapsam içine alınabilmesini kolaylaştırmak,
- Sigortalı olmanın avantajlı hale gelmesini sağlamak,
- İşveren kesim üzerindeki yükü rekabetçi düzeyde tutmak ve
- Sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğine katkıda bulunmak amaçlarına odaklanmıştır.

Bu rapor; tarım sektöründe faaliyet gösteren ve çalışmaya katılan deneyimli kişilerle yapılan anketler sonucu alınan bilgiler ve bu konuda gerçekleştirilen çeşitli çalıştay grup raporlarından derlenmiştir.

Hazırladığımız raporun; sivil toplum kuruluşları için örnek olması, istihdama katkıda bulunması, sosyal güvenlik uygulamaları konusundaki farkındalığın artırılmasının sağlaması yanında, ülkemizde sosyal politika alanında görev yapan diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla, sosyal taraflara da çok değerli bilgiler sunmasını temenni ederiz.

Proje sürecinde gösterdikleri işbirliği ve hazırladıkları grup raporlarıyla bu çalışmanın çatısını oluşturmamıza yardımcı olan bütün katılımcı arkadaşlara teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Projenin oluşturulmasını ve hayata geçirilmesini destekleyerek katkı veren başta Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürü Nejat DENİZ ve Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali ÇANDIR olmak üzere tüm proje ekibimize teşekkürü bir borç biliriz.

Ayrıca bu Çalıştay çalışmaları çeşitli projelerle hâlâ devam etmekte olup; proje çalışmaları ve çalıştay sonucu ele alınan görüş ve değerlendirmeler ilgili birimlere iletilecektir.

Bu raporda tespit edebildiğimiz ya da edemediğimiz, tarım sektörü sosyal güvenlik politikalarının geliştirilmesine yönelik görüş ve çalışmalarınıza, her türlü soruna karşı duyarlı olacağımızı bildirir, saygılar sunarız.

PROJE KOORDİNATÖRLERİ

Nejat DENİZ
Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürü

Ali ÇANDIR
Antalya Ticaret Borsası Başkanı

PROJE EKİBİ

1-Zeynep ABACI
Muratpaşa Sosyal Güvenlik Merkez Müdür Yrd.

2-Serkan YILDIZ
Muratpaşa Sosyal Güvenlik Merkez Müdür Yrd.

3-Gonca ERTOK
Antalya Tarım Konseyi - Ziraat Mühendisi

4-Çetin Baver SALMAN
Antalya Ticaret Borsası - Ziraat Mühendisi

5- Prof. Dr. Orhan KURUÜZÜM
Yeni Yüzyıl Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi

A-1- SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ HAKKINDA GENEL BİLGİ

A-1-1-Sosyal Güvenlik Nedir?

Sosyal güvenlik, herhangi bir riskten ötürü geliri ya da kazancı sürekli veya geçici olarak kesilen ya da azalan kimselerin geçinme ve yaşama gereksinmelerini karşılamayı ve maddi kayıplarını gidermeyi hedefleyen bir sistemdir. Anayasal bir haktır.

A-1.2-Sigortalı Ne Demektir?

Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi yapılan veya kendi adına prim ödemesi yapan kişiyi ifade eder.

Sigortalılık Kapsamı:

- Bir işverenin emrinde hizmet akdiyle çalışanlar,
- Kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlar,
- Kamu idarelerinde kamu görevlisi olarak çalışanlar,
- Tarımda kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlar,
- Tarımda hizmet akdiyle süreksiz çalışanlar,
- İsteğe bağlı sigorta primi ödeyenler, sigortalılık kapsamındadır.

A-1-3-Sosyal Güvenlikte Riskler Nelerdir?

Sosyal Güvenlikte Riskler:

• **Mesleki Riskler:** İş kazaları ve meslek hastalıkları gibi yapılan iş veya meslekle doğrudan ilgili olan olaylardır. Sosyal güvenlik sistemlerinde ilk defa mesleki riskler koruma altına alınmıştır.

• **Fizyolojik Riskler:** İnsanın kendi bünyesinde meydana gelen hastalık, analık, sakatlık, yaşlılık ve ölüm gibi olaylardır.

• **Sosyo-Ekonomik Riskler:** İşsizlik, evlenme, çocuk sahibi olma gibi toplum ve aile yaşamında meydana gelen olaylardır.

**Sosyal güvenceniz,
varlığınız olsun**

A-1-4-Riskler Karşısında SGK Sisteminin Size Sağladıkları Nelerdir?

Bu risklerden birine yahut birkaçına maruz kalındığında; çalışılmayan geçici ya da sürekli zaman dilimlerinde, SGK günlük ödenek, gelir yahut aylık adları altında çeşitli ödemeler yapar.

Çalışmaya engel olan husus, hastalık ya da kaza ise iyileşmeye yarayacak tedavileri yaptırır.

Yaşlılık ya da malullük sigortası kapsamında ise sigortalının ömrünün sonuna kadar başkasına muhtaç olmadan asgari yaşam düzeyini garanti eder.

SOSYAL GÜVENLİK HAKLARIMIZ

A-1-5-Sosyal Güvencenizin Olması Size Ne Kazandırır?

Sigortalı olarak bir işyerinde çalışmakta iken iş kazasına uğramanız veya meslek hastalığına yakalanmanız halinde;

- Sağlık yardımı yapılır.
- Gerekli görülmesi halinde tedaviniz için protez araç ve gereçleriniz sağlanır, takılır ,yenilenir veya onarılır.
- Geçici iş göremezliğiniz halinde (istirahat raporu alınan tüm günler için) günlük ödenek verilir.
- Yurtiçinde gerekli tedaviniz sağlanamıyorsa yurtdışındaki tedavi imkanlarından yararlanırsınız.
- Yurtiçinde herhangi bir yerde tedaviniz yaptırılır.
- Sürekli iş göremezliğiniz halinde (Kurum Sağlık Kurulunca meslekte kazanma gücünüzün en az %10 oranında azalmış bulunduğu tespit edilirse) gelir bağlanır.
- Gelir bağlanmış olan kız çocuklarınıza evlenme ödeneği (çeyiz yardımı) verilir.
- Hastalık halinde sağlık yardımı yapılır.
- Gerekli hallerde muayene ve tedavi için yurt içinde başka bir yere gönderilirsiniz.
- Yurt içinde tedavi sağlanamayan hallerde gerekli şartlarla yurtdışında tedavi imkanlarından yararlanırsınız.
- Geçici iş göremezlik halinde (2 günden fazla istirahat raporları için) günlük ödenek verilir..

Ayrıca Hak Sahiplerinize;

1. Vefat etmeniz halinde gelir bağlanır.
2. Cenaze ödeneği ödenir.

Analık Halinde Sigortalı Kadına Ve Sigortalı Erkeğin Sigortalı Olmayan Eşine;

1. Analık geçici iş göremezlik ödemesi,
2. Emzirme,
3. Hastalıkları halinde bakmakla yükümlü bulunduğunuz anne ve babanıza sağlık yardımı yapılır.

Yaşlandığınızda Sağlanan Yardımlar;

1. Yaşlılık aylığı bağlanır,
2. Toptan ödeme yapılır.

Çalışamayacak şekilde malül durumuna düşerseniz;
malüllük aylığı bağlanır.

Vefat Ettiğinizde;

1. Eşinize, çocuklarınıza, bakmakla yükümlü olduğunuz anne ve babanıza aylık bağlanır.
2. Eşinize, çocuklarınıza, bakmakla yükümlü olduğunuz anne ve babanıza toptan ödeme yapılır.
3. Hak sahiplerinize cenaze ödeneği ödenir.

İşsiz Kaldığınızda;

1. İşsizlik ödeneği ödenir.
2. İşsizlerin işsiz kalınan süre içindeki tedavileri sağlanır.
3. İşsizin yeni iş bulmasına yardımcı olunur.
4. İşsizi meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi verilir.

Özürlü Olanlara;

1. Bir işte çalışmaya başlamadan önce malul sayılacak kadar ya da %40'ın üzerinde özrü olduğunu sağlık kurulu raporu ile ispat etmesi halinde emeklilik yaş şartı aranmaksızın , sadece sigortalılık süresi ve gün sayısını doldurmak şartıyla, emekli olma imkanı sağlanmıştır.

**DUL VE YETİMLERİMİZİ
UNUTMADIK**

ÖLÜM AYLIĞINDAN YARARLANMALARINI
KOLAYLAŞTIRDIK.

11-17 MAYIS SOSYAL GÜVENLİK HAFTASI KUTLU OLSUN

SGK SOSYAL GÜVENLİK KURUMU

ALO 170 Bilgi Bankası www.sgk.gov.tr 112

**“bugünden yarına
güven kapısı”**

A-1-6-İsteğe Bağlı Sigortalılık Kapsamı Nedir?

- İsteğe bağlı sigortalılık için, belli bir süre çalışmış olma şartı kaldırılarak kolaylaştırılmış ve 18 yaşını doldurma Türkiye'de ikamet etme ve kurum sigortalısı olmama, Sosyal Güvenlik Kurumundan aylık almama şartı getirilmiştir.
- İsteğe bağlı sigortalıların GSS kapsamına alınarak sağlıktan yararlanmaları sağlanmıştır.
- Bu düzenlemelerle, kayıtlı sigortalılığın artırılması sağlanmıştır.

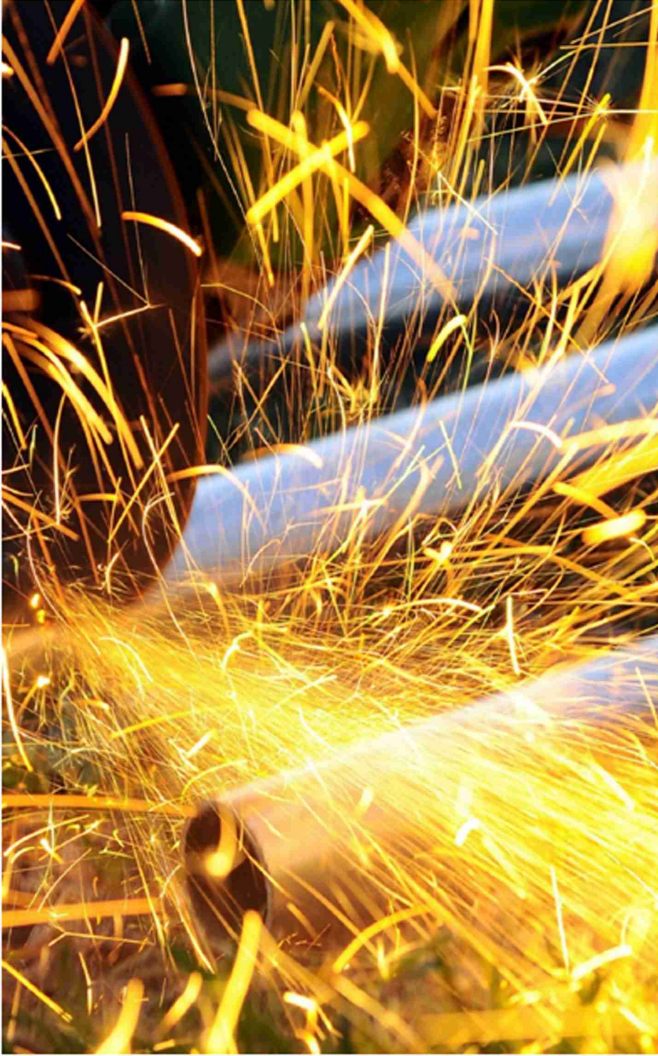
TARIM SİGORTALILIĞI HAKKINDA GENEL BİLGİ
A-2-1- 5510 Sayılı Kanunun 4 Üncü Maddesinin Birinci
Fıkrasının (B) Bendinin (4) Numaralı Alt Bendine Göre
Sigortalı Sayılanlar

- Mülga 2926 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olup sigortalılıkları devam edenler,
- 18 yaşını tamamlayan ve 01.10.2008 tarihi itibariyle ziraat odasında üye kaydı bulunanlar,
- Ziraat odasında üye kaydı olmakla beraber, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bendi kapsamında sigortalı olmayanlar ve yaşlılık aylığı almayanlar,
- 25.02.2011 tarihinden sonra ziraat odası kaydı olup, ziraat odasında üye kaydının başladığı tarihte 65 yaşını dolduranlardan yazılı talepte bulunanlar,
- 5510 sayılı Kanun'un 3 üncü maddesinde tarımsal faaliyet; "Kendi mülkünde, ortaklık veya kiralamak suretiyle başkalarının mülkünde veya kamuya mahsus mahallerde; ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yoluyla yahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle bitki, orman, hayvan ve su ürünleri elde edilmesi ve/veya bu ürünlerin yetiştiricileri tarafından; muhafazası, taşınması veya pazarlanması" faaliyetleri olarak tanımlanmıştır.

Bu faaliyetleri yapan kişilerde de tarımsal faaliyetle uğraşan kişiler olarak 2 farklı statüde sigortalı sayılmışlardır. Bunlardan

- Birinci grup tarımsal faaliyette kendi nam ve hesabına çalışanlar,
- İkinci grup ise tarımsal faaliyette başkalarına bağımlı olarak çalışanlardır.

5510 sayılı Kanun'un zorunlu sigortalılığı düzenleyen 4. maddenin b fıkrasının 4. Alt bendinde kendi nam ve hesabına tarımsal faaliyette bulunanların sigortalı sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Yine aynı kanunun sigortalı sayılmayanlar başlıklı 6. maddesinin 1 fıkrasında ise; **"Kamu idarelerinde ve kanunun ek 5'inci maddesi kapsamında sayılanlar hariç olmak üzere, tarım işlerinde veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz işlerde çalışanlar ile tarımda kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlardan; tarımsal faaliyette bulunan ve yıllık tarımsal faaliyet gelirlerinden, bu faaliyete ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın aylık ortalamasının, bu kanunda tanımlanan prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından az olduğunu belgeleyenler ile 65 yaşını dolduranlardan talepte bulunanların"** sigortalı sayılmayacağı düzenlenmiştir.

Dolayısıyla 5510 sayılı Kanun'a göre bir kişinin tarımsal faaliyette çalışması durumunda bir başkasının yanında özel sektöre ait bir işyerinde çalışıyorsa ve ek 5 kapsamında değilse ya da kendi nam ve hesabına çalışırken elde ettiği kazancından masraflar düşüldükten sonra elde ettiği net geliri asgari ücretin altında ise ve 65 yaşından büyük ise sigortalı olma zorunluluğu yoktur.

- Bir kişinin tarımsal faaliyette bulunması durumunda sigortalı olması için kendi nam ve hesabına çalışıyorsa aylık net gelirin asgari ücretin üstünde olması, eğer bağımlı çalışan ise kamuya ait işyerlerinde çalışması ya da EK-5 kapsamında sigortalı olması durumunda 5510 sayılı Kanuna göre sigortalı olması mümkündür.

- Ayrıca 01.10.2008 öncesi 2925 sayılı Kanun kapsamında olup halen bu sigortalılıkları devam edenlerin hakları korunduğu için ayrı bir sigortalılık türü olarak bu sigortalılık türü devam etmektedir. Özellikle tarımın desteklenmesi ve önemsenmesi ile birlikte bu kesimlerin de sosyal güvenlik açısından desteklenmesi önem taşımaktadır.

• A-2-2- Kendi Nam Ve Hesabına Çalışıp Aylık Net Kazancı Asgari Ücretin Üzerinde Olanların Sigortalılığı:4/B Sigortalılığı

- 5510 sayılı Kanuna göre 4/b sigortalısı olmak için ziraat odasına kayıt olmak ve bu kaydın kayıt tarihinden itibaren bir yıl içerisinde SGK'ya bildirilmesi durumunda ziraat odasına kayıt tarihi itibarı ile 1 yıldan sonra bildirilmesi durumunda ise kişinin SGK'na başvurduğu tarih itibarı ile 4/b zorunlu sigortalılık tescili yapılacaktır. Bu kapsamda sigortalı olan kişi 4/b kapsamında sigortalı sayılmakta olup 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih olan 01.10 2008 tarihinde prime esas kazancın 15 günlük tutarında ve takip eden her yıl bir puan artan oranda olmak üzere 2013 yılında 20, 2018 yılında 25 gün prime esas kazanç tutarında , SGK'na kendisi prim ödemekle yükümlüdür.

A-2-3-Kamu İşyerlerinde Veya Özel Sektöre Ait İşyerlerinde Tarımsal Faaliyette Sürekli Çalışanların Sigortalılığı

Kamuya ait işyerlerinde ya da özel sektöre ait işyerlerinde sürekli olarak bağımlı çalışanlar 5510 sayılı Kanununun 4/a kapsamında sigortalı olarak bildirileceklerdir. Bu kişilerin sigortalı işe giriş bildiremeleri işe başladıkları tarihte işverenleri tarafından SGK' na işe giriş bildiresi ile bildirilecek ve her ay düzenli olarak kazançları aylık prim ve hizmet belgesi ile SGK' na bildirilecektir. Bu durumda çalışan kişilerin diğer 4/a sigortalılarından bir farkı bulunmamakta ve işe girdikleri tarih itibarı ile sigortalı olmakta ve işten ayrıldıklarında da işten ayrılış bildiremesi ile SGK' na bildirilmesi gerekmektedir.

• **A-2-4- 5510 Sayılı Kanunun 4-1/B (4) Numaralı Alt Bendi Kapsamında (Tarımsal Faaliyette) Bulunanların Tarım Sigortalılıkları Ne Zaman Başlar?**

• İlk tescil ve yeniden sigortalılıkları bağlı oldukları ziraat odalarınca veya kendilerince bir yıl içinde bildirilmesi halinde odaya kaydedildikleri tarihten, bu süre içinde bildirilmemesi halinde ise bildirim Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapıldığı tarihten itibaren başlatılır.

• Ziraat odasındaki üye kaydının başlaması ve sona ermesinde oda yönetim kurulu karar tarihi esas alınır.

• **A-2-5-Sigortalılığım Ne Zaman Sonlanır?**

• 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olanların;

• Tarımsal faaliyetlerinin sona erdiği tarihten itibaren,

• Alınan muafiyet belgesinin 10 gün içerisinde Kuruma intikal ettirilmesi halinde belgenin düzenlendiği tarih itibariyle,

• Alınan muafiyet belgesinin 10 gün sonra

• Kurum kayıtlarına intikal ettirilmesi halinde ise belgenin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihte,

• Sigortalının ölümü halinde ölüm tarihi itibariyle,

• Emekliliği hak etmesi halinde emeklilik talebinde bulunduğu tarih itibariyle, sigortalılıkları sona erer.

• A-2-6-Prim Tevkifatı Nedir?

• Prim tevkifatı 01.04.1994 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanılmış ve gerek tarım Bağ- Kur sigortalılarından borcu olanların prim tahsilatlarının yapılması, gerekse Kanuna göre sigortalı olması gerekenlerin tespit edilmesini amaçlayan uygulamadır.

• A-2-7-Prim Tevkifatı Nedeniyle Tescil Ve Sigortalılık Nasıl Başlar?

• Sigortalı sayıldıkları halde Kuruma kayıt ve tescilleri yapılmamış olanların sattıkları ürün bedellerinden prim tevkifatı yapılan çiftçilerin, tevkifatın yapıldığını gösteren belgeleri de eklemek suretiyle yazılı talepte bulunulmaları halinde, tevkifat tutarının Kurum hesaplarına intikal etmesi şartıyla, tevkifatın yapıldığı tarihi takip eden aybaşı itibarıyla sigortalılıkları başlatılır.

B - İKİNCİ BÖLÜM TARIM SEKTÖRÜ

B-1-1 GİRİŞ (TARIM SEKTÖRÜNDE SOSYAL GÜVENLİĞİN TARİHSEL GELİŞİMİ VE TARIMIN ÜLKE EKONOMİSİNDEKİ ÖNEMİ)

Ülkemizde, sosyal güvenliğin gelişimi kurumlar bazın da 1940'lı yıllar da başlayabilmiştir. Sosyal güvenliğin yasal zemini 1945'li yıllarda SSK, 1950'li yıllarda Emekli Sandığı ve 1970'li yıllarda da BAĞ-KUR olarak oluşturulmuştur. 1980'li yıllara gelindiğinde ise tarımda çalışanların sosyal güvenlik kapsamına alınması gündeme gelmiş ve 1983 yılında tarımsal faaliyette bulunanların sosyal güvenliğini sağlamak üzere; 17.10.1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ile tarımda süreksiz çalışan tarım işçilerinin sosyal güvenliklerini sağlamak üzere 17.10.1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu yasalaşmıştır. Bu Kanunlar ile tarımsal faaliyette bulunanların sigortalılık kapsamına alınmasına başlanmıştır. Ancak sosyal güvenlik bilincinin artırılması kısa vadede başarılı olunamamıştır.

**(Bin) (15 + yaş) Tarımcı, Hayvancı,
Ormancı, Balıkçı ve
Avcılar**

YIL **YAŞ**

1988 8241

1989 8640

1990 8675

1991 9217

1992 8725

1993 7822

1994 8789

1995 9051

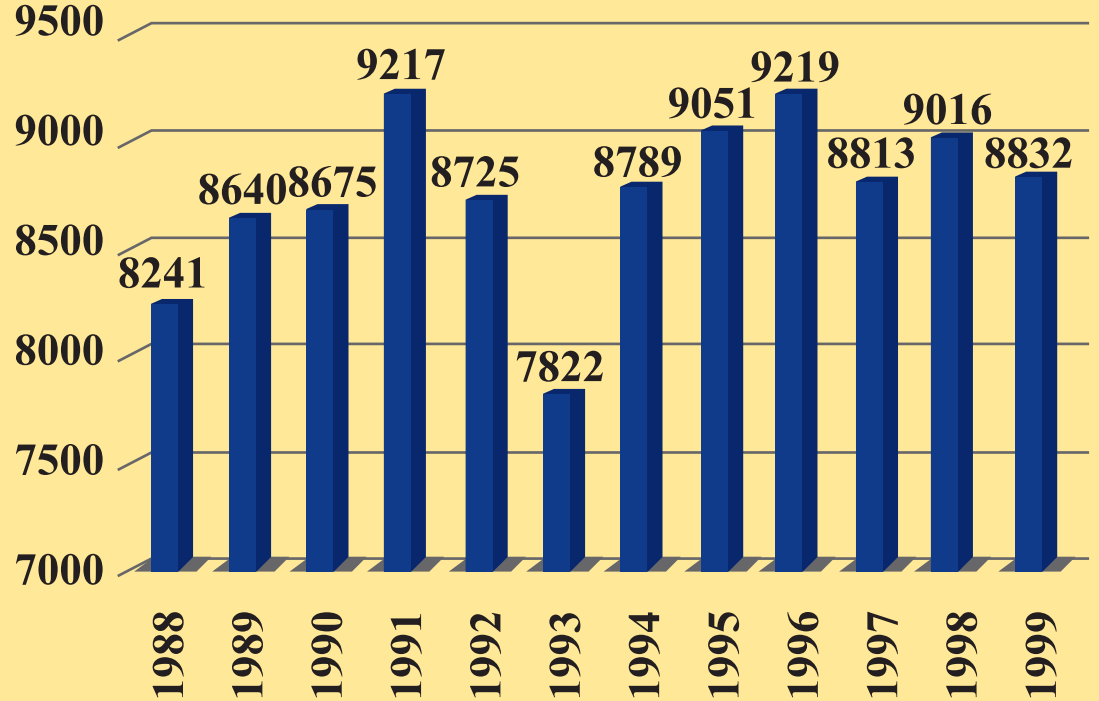
1996 9219

1997 8813

1998 9016

1999 8832

**(Bin) (15 + yaş) Tarımcı, Hayvancı,
Ormancı, Balıkçı ve Avcılar**

Bu durum, tarımsal faaliyetlerin kurumsal hale dönüştürülememesi, tarımın aile içinde yapılması, faaliyetlerin süreklilik arz etmemesi, faaliyetler sonucunda elde edilen gelirlerin düşük olması, tarım çalışanlarının çoğu zaman ek iş olarak yapılması ve mevsimlik tarım işçisi olarak çalışmak amacıyla; buldukları illerden başka illere giden vatandaşlarımızın ve ailelerinin bu süreçte yaşadıkları sorunlar (yerleşim, sağlık, eğitim vb.) gibi nedenlerden kaynaklanmaktadır.

2934 Sayılı Kanun ile tarım işi yapanlar Sosyal Güvenlik kapsamı içine alınmıştır. Aynı şekilde 2925 sayılı Tarım işçileri Sosyal Sigortalar Kanunu (1983) ile de tarım işinde süresiz olarak bir hizmet akdine bağlı olarak çalışanlar sosyal sigorta kapsamına alınmışlardır (yürürlük tarihi 1984).

Ancak bir olumsuzluk olarak, bu düzenleme ile kanun kapsamında olan tarım işçilerinin sigortalılıkları işçinin isteğine bırakılmıştır.

Söz konusu düzenlemeler ile 1983'den sonra sosyal güvenlik kapsamına alınan tarım işçileri kural olarak da sosyal sigorta ile ilişkilendirilmişlerdir. Tarım işkolunda kendi adına ve hesabına (bağımsız) çalışan tarımcıların sosyal güven-lik kapsamına alınmaları ise 1983 yılında 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu (BAĞ-KUR) ile olmuştur ve 1984'de yürürlüğe girmiştir.

Bilindiği üzere mülga 2926 sayılı Kanunun 2 inci maddesi kapsamına girenler aynı Kanunun 7 inci maddesine göre üç ay içinde Kuruma başvurarak kayıt ve tescillerini yaptırmak zorundaydılar. Diğer taraftan aynı Kanunun 36 ıncı maddesinin birinci fıkrası gereği Kuruma prim borcu bulunan sigortalıların sattıkları ürün bedellerinden %1 oranında tevkifat yapılması başlanmıştır. Ayrıca mülga 2926 sayılı Kanunun 2 inci maddesine göre sigortalı olmaları gerektiği halde Kuruma kayıt ve tescilleri yapılmamış çiftçilerin, tevkifatın yapıldığını gösteren belgeleri de eklemek suretiyle yazılı talepte bulunmaları halinde, söz konusu talepleri tescil için irade beyanı olarak değerlendirilmekte ve tevkifat tutarının Kurum hesaplarına, bildirim ise Kurum kayıtlarına intikal etmesi koşuluyla, sigortalılıkları tevkifatın yapıldığı tarihi takip eden aybaşı itibariyle başlatılmaktadır.. İlişkiler sınırlı ölçüde düzenlemeleri kapsayan

Tarım sektöründe işçi işveren ilişkilerini etraflıca düzenleyen bir hukuki bağlayıcı çerçeve bulunmamaktadır. Borçlar Kanunu'ndaki (hizmet sözleşmeleri) düzenlemeler ve geleneksel kurallarla çözümlenmektedir.

Süreksiz işlerde çalışan tarım işçileri de sosyal sigortalar kapsamına alınmış olmakla birlikte, sigortalılığın zorunlu olmayışı işçinin aleyhine işlemektedir. Kanuna 6111 sayılı Kanunla 01/03/2011 tarihinden ilave edilen ek 5 inci madde ile kamu idarelerinde tarım ve orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz çalışanlar hariç olmak üzere tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süreksiz çalışanlar 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılmışlardır.

5510 SAYILI KANUNUN EK-5. MADDESİ GEREĞİ SİGORTALI OLABİLMENİN KOŞULLARI

- Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) bentleri ile
- 506 sayılı Kanunun geçici 20 inci maddesi ve 2925 sayılı Kanun kapsamında çalışmamak,
- İsteğe bağlı sigortalı veya isteğe bağlı iştirakçi olmamak,
- Kurumumuzdan ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıklardan kendi sigortalılıklarından dolayı aylık ve gelir almamak,
- 18 yaşını doldurmuş olmak,
- 01/07/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre aylık bağlanmamış olmak olarak belirlenmiştir.

Tarımda kendi nam ve hesabına çalışan tarımcıların yalnızca malullük, yaşlılık ve ölüm risklerine karşı sigortalı olmaları, önemli bir eksiklik.

Sigortalıların sağlık riskine karşı sigortalı olmaları ise ancak 1999 yılı sonunda gerçekleşebilmiştir.

Ülkemizde tarım sektörünün GSYH içerisindeki payı 1980 yılında yüzde 26,1 iken, 1990'dayüzde 17,5, 2000 yılında 12,2, 2010 yılında yüzde 9,4 olarak gerçekleşmiştir. Tarım sektörünün GSYH içerisindeki payı, 2013 yılında yüzde 9,2, 2014 yılında ise yüzde 8,8 olarak gerçekleşmiştir. Tarım sektörünün GSYH'daki payının giderek düşmesi, sanayi ve hizmet sektörlerinin gelişmesinin daha hızlı gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır. Tarım sektörü ihracatının toplam ihracat içindeki payı 1996 yılında yüzde 9,3, 2000 yılında yüzde 6, 2010 yılında ise yüzde 4,3 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılında ise sektörün ihracat payı 3,8'dir. Sektörün ithalat içindeki payı ise 1996 yılında yüzde 5 iken 2000 yılında yüzde3,9 ve 2010 yılında yüzde 3,5 olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılında yüzde 3,06 olan ithalat payı, 2014 yılında yükselerek yüzde 3,54 olmuştur. TÜİK verilerine göre, Türkiye'de tarımsal istihdamın toplam istihdam içindeki payı 1950'li yıllardan itibaren önemli miktarda düşüş göstermiş, 1955 yılında yüzde 77,4 olan pay, 2000 yılında yüzde 47,8'e düşmüştür. Tarım sektörünün son dönemlerine baktığımızda ise, 2007 yılında yüzde 23,5'e düşen tarımsal istihdamın toplam istihdam içerisindeki payı, 2009 yılı itibarıyla yüzde 24,7'ye yükselmiştir. 2010 yılı için bu rakam yüzde 25,2, 2011 yılında yüzde 25,5, 2012 yılında yüzde 24,6, 2013 yılında ise yüzde 23,6 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılında önceki yıla göre 2,5 puan azalarak yüzde 21,1 olarak gerçekleşmiştir.

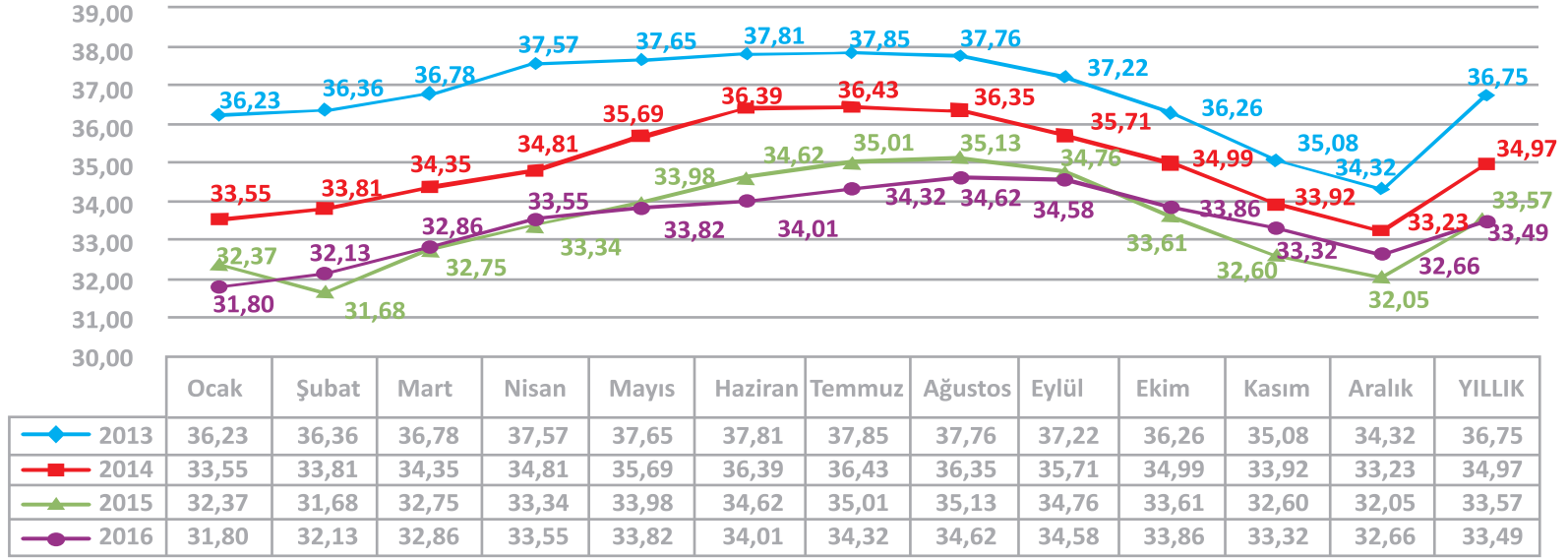
GTHB'nın 2013-2017 Stratejik Planında "İstihdamın Artırılması" şeklindeki gelişme eksenine, kırsal alanda yaşam standartlarını yükseltmek ve kırsal kalkınmayı sağlamak, tarım ürünlerinin yerinde değerlendirilmesini ve katma değerinin artırılmasını sağlamak hedeflenmektedir.

Onuncu Kalkınma Planında ise sektörün yıllık ortalama büyüme hızının yüzde 3,1 olması, toplam istihdam içerisindeki payının yüzde 21,9'a gerilemesi ve GSYH içerisindeki payının ise yüzde 6,8 olması öngörülmektedir.

B-1-2. Kayıt Dışı İstihdam

2016 yılı verilerine bakıldığında herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı yüzde 33,57'dir. Bu oran, tarım sektörü özelinde incelendiğinde yüzde 82,09 iken, tarım dışı sektörlerde yüzde 21,23 olarak gerçekleşmiştir. Kayıt dışı istihdamın içinde tarım sektörünün payı 2010 yılında yüzde 49,7, 2011 yılında yüzde 50,8, 2013 yılında yüzde 53,4 iken, 2014 yılında ise yüzde 49,6'ya düşmüştür. Bu oran 2015 yılı Ocak ayı için yüzde 47,5 olarak açıklanmıştır. Tarımda kayıt dışı istihdama bakıldığında 2010 yılında yüzde 85,4, 2011 yılında yüzde 83,8 ve 2014 yılında ise yüzde 80,9 olduğu görülmektedir. Tarımda kayıt dışı istihdamın içinde kadınların payı ise 2010 yılında yüzde 53,9, 2012 yılında yüzde 54,1, 2013 yılında yüzde 54,3 ve 2014 yılında yüzde 53,1'dir.

Yıllar	Tarım	Tarım Dışı	Sanayi	Hizmet	İnşaat	Genel
2002	90,14	31,74	36,40	29,19	-	52,14
2003	91,15	31,55	36,43	29,00	-	51,75
2004	89,90	33,83	37,28	31,96	-	50,14
2005	88,22	34,32	38,11	32,27	-	48,17
2006	87,77	34,06	38,12	31,88	-	46,97
2007	88,14	32,34	35,51	30,63	-	45,44
2008	87,84	29,76	31,61	28,77	-	43,50
2009	85,84	30,08	33,43	28,40	-	43,84
2010	85,47	29,06	32,68	27,11	-	43,25
2011	83,85	27,76	31,50	25,71	-	42,05
2012	83,61	24,51	27,89	22,73	-	39,02
2013	83,28	22,40	25,23	20,90	-	36,75
2014	82,27	22,32	20,26	21,09	36,61	34,97
2015	81,16	21,23	19,13	20,05	35,58	33,57
2016	82,09	21,72	20,20	20,35	35,76	33,49

B-1-3 Mevsimlik Tarım İşçiliği

Ülkemizde tarım işletmelerinin gün geçtikçe parçalanıp küçülmesi bu işletmelerin yeterli geliri sağlayamamasına sebep olmuştur. Bu durum, geçimini tarımdan sağlayan nüfusun daha fazla gelir elde edebilmek için tarımsal işlerin yoğun olduğu dönemlerde başka bölgelere giderek mevsimlik işçi olarak çalışmalarına sebep olmaktadır. Bu nedenle Mevsimlik tarım işçileri asgari yaşam koşulları ile eğitim sağlık vb. olanakların temininde zorluk çekmektedirler. Mevsimlik gezici tarım işçilerinin sosyal güvenlikleri açısından mevcut durumları iyileştirilmesi amacıyla 2011 yılında 5510 sayılı Kanuna 6111 sayılı Kanunla 01/03/2011 tarihinden ilave edilen ek 5 inci madde ile bir değişiklik yapılarak günlük prime esas kazanç alt sınırının 20 günlük tutarı üzerinden ödeyecekleri primlerinin 30 günlük sağlık ve emeklilik hizmeti olarak değerlendirilmesi sağlanmış, tarımda iş aracılığı sözleşmesi zorunlu hale getirilmiştir. Ancak söz konusu bu düzenlemenin daha çok Kanunun 4/1-a maddesine göre emeklilik gün şartını yerine getiremeyen kişilerin bir nevi 5510 sayılı Kanunun 4/1-a sigortalılık kolu kapsamında isteğe bağlı sigortalı olmalarının önünü açtığı görülmektedir.

Mevsimlik tarım işçileri ayrıca,

- Yaz mevsiminin gelişiyle birlikte 48 farklı şehre mevsimlik tarım işgücü göçü yaşanıyor. Bu göç beraberinde sağlıksız ve kurallara aykırı seyahat etmeye, trafik yoğunluğuna kazalarına da sebep olmaktadır.
- Mevsimlik tarım işçileri günde 14-15 saatlik mesailerle ortalama 35-40 lira karşılığında çalışıyor.
- Koşulları oldukça zorlu, sosyal güvencesiz.
- Göç eden mevsimlik tarım işçileri 5 ile 6 ay süresince barınma, ulaşım, sağlık, eğitim sorunları yaşıyorlar.
- Kadın tarım işçileri bu alanda çalışan erkek işçilere göre daha düşük ücret alıyorlar.
- Çocuk işçiler çalıştırılmakta ve sağlık, güvenli barınma, en önemlisi eğitim olanaklarından mahrum kalmaktadırlar.

B-2.TARIMSAL İŞGÜCÜ GEREKSİNİMİ, MEVSİMLİK TARIMSAL İŞGÜCÜ KONULARINDA VERİ ÜRETİMİ KONUSUNDA KİM/KİMLER NELER YAPABİLİR?

B-2-1. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

• GTHB il ve ilçe teşkilatları aracılığı ile havza bazında ürün ve işletme ölçeğinden giderek gerekli ve yeterli işgücü belirlenebilir. Bu çalışmalar o bölgedeki üniversiteler, kamu ve özel sektör kuruluşları ve STK'lar ile yapılabilir.

• GTHB ve veri üreten diğer kuruluşlar veri toplanmasına ilişkin AB'ye uyumlu model geliştirmeli ve Fasıl 2 kapsamında tarımsal bilgi sisteminin uygulamaya alınması gerekmektedir.

• Mevsimlik tarım işçilerinin sayıları ve hareketlilik bilgisine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu amaçla GTHB, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve yerel yönetimler işbirliği yapmalıdır.

• ÇKS kayıtları güncellenip, detaylandırılıp ve kayıtlı üretici sayısı artırılabilir.

• ÇKS'nin teşvikinde ve veri tabanlarının güvenilirliğinin artırılması için Bakanlık, TZOB, İŞKUR ve TÜİK işbirliği halinde çalışmalıdır.

• Mevsimlik geçici işçilerle ilgili verilerin toplanmasında Tarım İlçe Müdürlükleri dayı başlarına sorabilir (örneğin, kaç kişi çalışıyor ?)

• Çiftçiler ÇKS'ne o yıl kaç tane işçi çalıştırdığını da beyan etmeli. Bu sayede izleme gerçekleştirilebilir.

B-2-3. TÜİK

• TÜİK tarımsal işletme danışmanlığı sistemiyle işletmelerin işgücü ihtiyacını mevsimlik tarımsal işgücü kapasitelerini anketlerle belirlemeli ve bu çalışmalarda üniversitelerden destek almalıdır.

• TÜİK hazırladığı bütün veri tabanlarında TZOB ile işbirliği yapmalıdır.

• Kayıt dışı istihdam azaltılmalı, TÜİK mevsimlik tarımsal işgücüne yönelik analizler yapılmalı.

• TÜİK Genel Tarım Sayımı güncellenmeli. TÜİK Hane halkı araştırmaları kapsamında tarım işgücü istatistiklerine ilişkin veri toplamalı.

• Türkiye tarımsal ve mevsimsel işgücü haritaları oluşturulmalı (TÜİK, İŞKUR, TZOB).

• TÜİK tarımla ilgili konularda online veri tabanı oluşturmalı ve paydaşlar online sistem üzerinden istenen verileri ilçe bazında hazırlamalıdır.

• TÜİK gelecek 10 yıl için nüfus işgücü ve istihdam projeksiyonu yapmalıdır.

B-2-2. İŞKUR

• İŞKUR eğitim ve istihdam alanlarında aldığı verilerden bir veri tabanı oluşturabilir.

B-2-4. Mülki İdare Amirlikleri ve Güvenlik Birimleri

- Mevsimlik işçilere mevsimlik tarım işçisi kimlik kartı verilebilir. Bu kartı olmayanlar tarım işlerinde çalıştırılmamalıdır. Çalıştırana ceza verilmelidir. Böylece bir veri seti oluşturulabilir.
- Özellikle mülki idare amirliklerince gerekli veri tabanı oluşturulabilir (şehirlere girişte kolluk marifetiyle kayıt alınabilir).
- Kolluk kuvvetleri ve muhtarlarla kendi bölgelerinde çalışan tarım işçilerini kayıt altına almalı ve kimlik bilgileri ilgili bakanlıklara gönderilmeli.

B-2-5. Üniversiteler

- Sahada yapılan akademik çalışmalar işgücü niteliği ve niceliği havza bazında ve ürün belirlenebilir.
- Üniversitelerin uzaktan algılama merkezleri havza bazında arazi büyüklükleri belirlenerek gerekli işgücü ihtiyacı belirlenebilir.
- Tarım sektöründe istihdam stratejilerinin belirlemesi konusunda tüm paydaşları bir araya getirerek öncü olabilir.
- Her il bazında üniversiteler, TÜİK, TZOB, GTHB projeler geliştirmeli ve geniş ölçekli anket çalışması yapmalıdır.

B-2-6. Diğer Kamu Kurumu ve Kuruluşları ve STK'lar

- Mültecilerin ağırlıklı hangi işlerde ne oranda çalıştığının analizi yapılarak doğru yönlendirme politikaları uygulanmalı.
- Diğer kamu kuruluşları kendi veri tabanları yoluyla karşılaştırılmalı veri tabanı sunabilir. (SGK, yerel yönetimler gibi)
- Çiftçi kuruluşları/dernekler veri alınabilecek bir alternatiftir. Ancak bu verilerin, ne kadar sağlıklı toplanacağı sorusu önemlidir.

B-3-TARIM SEKTÖRÜNÜN HER DALINDA ULUSAL MESLEK STANDARTLARINA UYGUN MESLEK (VE UĞRAŞ) TANIMLARININ YAPILMASI VE UYGULAMAYA AKTARILMASI İÇİN NELER YAPILABİLİR?

B-3-1. Sektör Meslek Tanımlarının Yapılması ve Meslek Haritasının Belirlenmesi

- ABD ve uluslararası alanda meslek tanımları (SOC ve ILO tanımları) rehber alınarak uluslararası standartlara uygun meslek tanımlarının yapılması ve meslek haritalarının hazırlanması.
- Mesleklere ilişkin standartların ve yeterliklerin belirlenmesi (MYK)
- Bu konuda tarım, gelişmiş ülke örnekleri de dikkate alınarak, tarımın her dalında ulusal meslek standartlarına uygun tanımlamalar, kurulacak bir konseyde tartışılarak son şekli verilmelidir.
- Tarımsal mesleki yeterlik tanımlarının her bir işkolu için ayrı ayrı yapılması gerekir.
- Tarım sektörünün her dalında ulusal meslek standartlarının MYK tarafından belirlenmesi gerekmektedir.
- Sektör kuruluşlarının meslek standardı hazırlama taleplerini MYK'ya iletilmelidir.
- Çiftçiliğin meslek olarak kabulü için kanuni koşullar getirilmelidir.
- Tarım sektörünün paydaşları ve MYK işbirliği ile meslek standartları belirlenmelidir.
- Tarım sektörünün tüm paydaşları bir araya gelerek bu konuda (meslek tanımı) ortak bir konsensüse varmalıdır.
- Mesleki yeterlilik kriterleri belirlenmeli, bu konu mesleki yeterlilik kurumunun görev alanı içinde değerlendirilmelidir. Mesleki yetkinlik sınav yoluyla kanıtlanmalı ve belgelenmelidir. Bu belge istihdama katılımında ön koşul olmalıdır.

B-3-2. Tarımsal Eğitimlere Destek

- ❑ Tarım çalışanlarının mesleki eğitimlerini almalarına İŞKUR vs. maddi destek sağlanabilir
- ❑ Üreticilerden hangi dallarda ihtiyaç olduğu bilgisi MYK ile paylaşılarak eğitim modülleri geliştirilebilir
- ❑ Tarım sektöründe aşamalı ve kademeli bir şekilde sertifikalı çalışma zorunluluğu getirilmelidir. Örneğin, ağır ve tehlikeli işlerde çalışan sayısı ve işyeri türüne göre sınıflandırma yapılmalıdır.

B-3-3. Her çeşit tarımsal girdi satımında farklı alanlara ilişkin düzenlemeler;

- ❑ İmtiyazlı alanlar bulunmakta, bitki koruma ilaç satma ruhsatı var. Tarla, bahçe için tohum-fidan satma ruhsatı yok bu aksaklıkların giderilmesi gerekir.
- ❑ Meslek tanımından ziyade yetki paylaşımında sorun var. Veteriner-su ürünleri zootekni-gıda bu dört alan iç içe geçmiş durumdadır.

B-3-4. Tarımsal Meslek Sözlüğü

- ❑ Tarıma konu olan faaliyet alanlarının tanımlanması gerekir.
- ❑ Mesleki tanımların geliştirilmesi için her dalda komisyonlar oluşturulmalı ve GTHB tarafından mevcut çalışmalarında kullanılmak üzere raporlanmalıdır.

- ❑ Uygun meslek tanımının uygulamaya aktarımı için özellikle iş ilanlarında bu özelliklerin belirtilmesi son derece önemlidir.
- ❑ Sektörün her dalındaki ihtiyaçlar dikkate alınarak meslek tanımlarının ilgili bakanlıklar, mesleki yeterlilik kurumu ve üniversiteler işbirliğinde yapılması ve bu tanımlara göre üniversitelerde programlar yapılandırılmalı ve program yeterlilikleri belirlenmelidir.

B-3-5. Mesleki yeterlilik tanımında kurum ve kuruluşlar arası işbirliği;

- ❑ Öncelikle tüm tarafların bir araya gelerek kaybolmaya yüz tutmuş, mevcut ve yakın-orta gelecekte ortaya çıkacak tarım sektörü işlerine yönelik tarımsal meslek sözlüğü envanteri oluşturulmalı ve standartlaştırılmalıdır.
- ❑ Meslek odaları (TZOB, ZMO vb), sendikalar, İŞKUR, üniversiteler bir araya gelerek öncelikle meslek tanımlarını yapabilir. Uygulamada, denetimde meslek odaları, ÇSGB, İŞKUR görev alabilir
- ❑ Üniversiteler, STK'lar, meslek odaları, özel sektör temsilcileri ve mesleki yeterlilik kurumu ile işbirliği halinde GTHB tarafından mevzuat çalışması yapılmalı ve bu konuda uygulama yapılmalıdır.
- ❑ STK'lar ve ilgili kamu birimleri tarafından bir komite oluşturulmalı, bu komitede uygulamadaki tanımlar tekrar gözden geçirilmeli profesyonel meslek sertifikalar olmalıdır.

B-4. TARIMDA EN BÜYÜK DEZAVANTAJLI GRUP OLAN MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLİĞİNDE (KADINLAR VE ÇOCUKLAR ÖZELİNDE) ÇALIŞMA, TARIM ARACILIĞI, YAŞAM VE EĞİTİM KOŞULLARI NASIL DÜZELTİLEBİLİR, NE TÜR KURUMSAL VE YASAL ÖNEMLER ALINMALIDIR?

B-4-1. Geçici tarım işçilerinin çocukları için eğitim zorunluluğu (misafir öğrenci kaydı);

- Tarım işçileri ve çocukları kayıt altına alınarak, hangi ilde hangi eğitim kademesinde kaç öğrencinin olduğu bir eğitim öğretim yılı öncesinde tespit edilerek misafir öğrenci vb. uygulamalar yapılabilir.
- Gezici sağlık ve eğitim hizmeti sunulabilir. Eğitim gönüllüleri gibi STK'lar ile işbirliği yapılarak çocuklara eğitim, oyun vb. hizmetler götürülebilir.
- Özellikle tarımda çalışan kadınlar için bakıma muhtaç çocuklarına yönelik (0-6 yaş) oyun-bakım imkanlarının oluşturulabilir.
- Mevsimlik işçilerin çocukları çoğu zaman tarlaya gitmek zorunda kalıyor.
- Belediyeler çocuklar için kreş yaz okulu vb. imkânlar sunmalıdır.

**Tarımda kadınlar
ücretsiz aile işçisi**

B-4-2. Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi

- ❑ Çocuk işçi çalıştırılması suçu ağır ceza kapsamına alınmalı. Ailelere çocukları için sosyal destek sağlanmalıdır.
- ❑ Çocuk işçiliğinin önüne geçilmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı daha caydırıcı önlemler almalı.(Çeşitli cezalar.)

B-4-3. Yerel Yönetimlerin Duyarlılığı

- ❑ Mevsimlik tarım işçilerinin sorunu bir istihdam sorunu değil insanlık sorunudur. Bu sorun sosyal destek programlarıyla çözülebilir. Bu sorun, mevsimlik işçilerin yoğunlaştığı kentlerin Belediye, Valilik, MEB, GTHB, Sağlık, Çalışma İl Müdürlüklerinin Koordinasyonu ile çözülebilir.
- ❑ Tarım yapılan bölgelerde, işçiler için lojman yapılmalı, barınma koşulları iyileştirilmelidir.
- ❑ Devletin mevsimlik tarım işçisi gerçeğini kabul edip bu insanların çalışırken kalabileceği ve asgari ihtiyaçlarını karşılayacağı tesisler kurması gerekiyor. Bu konuya yerel yönetimler el atabilir.

- ❑ Mevsimlik tarım işçilerinin barınma ve sağlık sorunları yerel yönetimler tarafından çözülmeli, gerekirse buna yönelik yasal düzenlemelerin yapılmalıdır.
- ❑ Özellikle insanlara çatısı, suyu, odası, tuvaleti vb. olan bir yaşam alanı mutlak suretle verilmelidir.
- ❑ Mevsimlik tarım işçilerinin insanca yaşayabilmeleri için konteynır veya prefabrik evler inşa ederek bu işçilerin çalışmaya geldiklerinde burada kalmalarını sağlanmalıdır.
- ❑ Mevsimlik tarım işçiliğinde illerde Valilikçe komisyon kurulup her kurumun kendi görev alanına girenler noktasında görevlerini yapmalıdır. Yasal yaptırımların takibinin yapılması gereklidir.
- ❑ Merkezde Başbakanlık bünyesinde yerelde ise Valilikler tarafından oluşturulacak bir komisyon ile illerine gelen mevsimlik tarım işçilerinin tespiti yapılmalı, kayıt altına alınmalı ve belediyeler tarafından bir kamp alanı oluşturulmalıdır.
- ❑ Mevsimlik tarım işçiliği konusunda en büyük sorun kayıt dışılıktır. Bu durumun önüne geçmek için bu ailelerin alacakları bir belge ile kayıt altına alınması gerekmektedir. Özellikle taşrada muhtarlar ile polis ve jandarma kuvvetleri sıkı denetim yapılmalıdır.

B-4-4. Mobil Sağlık Ve Eğitim Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması

- ❑ Gezici sağlık ve eğitim turları oluşturulup, kadın ve çocuklara bu alanlarda hizmet verilebilir.
- ❑ Kadının gebelik ve doğum gibi durumları için takip amaçlı sağlık hizmetleri verilmelidir.
- ❑ Seyyar tuvalet kabinleri, seyyar sağlık çantası, kalabilecekleri uygun çadırlar, o yöre genelinde belli aralarla bir öğretmenin görevlendirilerek okuma saatleri düzenlenebilir.
- ❑ Çalışma öncesi 1 defa sağlık taramasından geçirilmeleri, özellikle tetanos aşısının yaptırılması gerekmektedir.
- ❑ Mobil sağlık ve eğitim hizmeti sunulabilir.
- ❑ Yaşam alanlarında iyileşme, elektrik, su yok, tuvalet yok, çocuk oyun parkları vb. Mevsimlik işgücü yaşam alanı (MİYA)
- ❑ Altyapı ihtiyacının eğitim ve sağlık hizmetlerini karşılayacak şekilde Belediyeler tarafından aktarılması ve bunların kamu yatırım programlarına alınması.

B-4-5. İşverenler Ve Tarım Araçlarının Denetimi

- Yaşam ve iş şartlarının iyileştirilmesi için işverenlerin tedbir alması konusunda düzenlemeler yapılmalı varsa bunlar iyileştirilmelidir.
- Barınma ve su, elektrik sağlama, adil ücret uygulama (işveren bunu sağlayacak), mevsimlik işçilik ücretleri ile yerel işgücü ücretleri arasında adaleti uygulama,
- İşverenin sorumlu olduğu uygulamalar (mülki idare tarafından denetlenecek), hijyenik güvenli çalışma ortamı, revir, zamanında ödeme, dayı başların denetimi (suiistimalin önlenmesi).
- Dayı başı denilen araçlar kayıt altına alınmalı, faaliyetleri devlet kontrolünde gerçekleştirilmelidir.
- Yasal tarım aracılığı için yeni kriterler getirilmesi (örneğin, aracılık yaptığı işçilere yönelik barınma ihtiyacının karşılanabilmesi gibi.)
- Tarım aracılığı kurumu denetim ve gözetiminin artırılması gerekir.
- Uluslararası sözleşmelere uyulmalı, yükümlülükler yerine getirilmeli.
- Tüm bahsedilen konularda ciddi denetim ve kontrollerin yapılması.
- Tarım aracılığı mutlaka kayıt altına alınmalı.

B-4-6. METİP (Mevsimlik Tarım İşçilerinin İzlenmesi Programı) Etkin Uygulanması

- Kısa, orta, uzun vade planlanarak, uzun yıllar sürecek teşvik ve ürün çeşidine göre prefabrik yapılarla yerleşkeler kurulabilir.
- Barınma olanağı sağlamak isteyen işletmelere kırsal destekleme verilebilir. Ya da yerel yönetimler barınma imkanı sağlayabilir (atıl, kullanılmayan yerler değerlendirilebilir).
- Mevsimlik tarım işçilerinin bir merkezden istihdam taleplerini karşılaması ve sigortalı ve standart ücrette istihdam (denetim güvenceli)
- Mevsimlik tarım işçilerinin çalıştırılmasında sosyal güvenlik zorunluluğu ciddi bir şekilde denetlenmelidir.
- İşçilerin güvenli bir şekilde taşınmasının temini ve bu konulardaki ihmalden kaynaklanan kaza ve can kaybının önlenmesi gerekmektedir.

TARIM ÇALIŞANLARININ SOSYAL GÜVENLİĞİNDE YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR ÇALIŞTAYI

23.08.2017
ANTALYA

TARIM ÇALIŞANLARININ SOSYAL GÜVENLİĞİNDE YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR ÇALIŞTAYI

23/08/2017

ANTALYA

B-5. ÇALIŞTAY

B-5.1. Tarım Çalışanlarının Sosyal Güvenliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar Çalıştayı

• Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, Antalya Ticaret Borsası ve Antalya Tarım Konseyi işbirliğinde, 23/08/2017 tarihinde ATSO Atatürk Konferans Salonunda bir çalıştay düzenlendi. Çalıştaya Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, Antalya Tarım Konseyi üyeleri Antalya Ticaret Borsası üyeleri, İŞKUR, GTHB, STK temsilcileri katıldı. Çalıştayda, sosyal güvenlik uygulamalarında tarım sektörünün mevcut durumu, yenilik ve ihtiyaç alanları, sigortalı kapsamının genişletilmesi ve kolaylaştırılmasına yönelik sosyal güvenlik uygulamaları gibi konular katılımcılar tarafından ele alınarak görüşüldü.

• Çalıştayı birinci bölümünde sektör temsilcilerinden Antalya Ticaret Borsası Başkanı Sayın Ali ÇANDIR ve Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürü Sayın Nejat DENİZ açılış konuşmaları ve Muratpaşa Merkez Müdür Yardımcısı Zeynep Abacı'nın Sosyal Güvenlik Sistemi hakkındaki slayt sunumunu tamamlamasının ardından, ikinci bölümde 5 ayrı masada (Tarımsal Ticaret, Hayvancılık, Örtü Altı, Meyvecilik, Bitki Tarımı) tarım sektöründeki yapısal sorunlar, mevsimlik işçiler, prim miktarları, tarım 4/1-b sigortalılık işlemleri vb. konular görüşülerek öneriler hazırlandı.

• Ayrıca çalıştay sonucunda katılımcı üyeler ile anket çalışmaları yapıldı.

B-5-2. Çalıştay Sonucu Tespitler

Genel sosya-ekonomik göstergeler itibariyle Antalya, Türkiye'nin yüzde 3'ü civarında bulunmaktadır. Antalya; tarım sektörü söz konusu olduğunda ise bu ortalamanın oldukça üzerinde bir performans göstermektedir. Örneğin;

- Tarımsal üretim değerinin yüzde 3,7'sini ve bitkisel üretim değerinin ise yüzde 7'sini Antalya yaratmaktadır.
- Tarımsal ihracatın yüzde 6,5'ini ve bitkisel ürün ihracatının ise yüzde 7'sini Antalya gerçekleştirmektedir.
- Türkiye toplam istihdamı içindeki sigortalılık oranı yüzde 78 iken, Antalya'da bu oran yüzde 83'tür. Tarım dışı istihdamın sigortalılık oranında ise %93 ile benzer düzeydeyiz.
- Türkiye tarım istihdamı içindeki sigortalılık oranı yüzde 14 iken, Antalya'da bu oran yüzde 25'tir.
- Tarımsal istihdamın toplam istihdam içindeki payı, Türkiye'de yüzde 20 iken Antalya'da yüzde 28'dir.
- Tarımsal istihdamın cinsiyet dağılımı; Türkiye ve Antalya için benzer ve yarı yarıya iken bu dağılım, sanayi ve hizmet sektörlerinde yüzde 30'a, yüzde 70 kadın istihdamı aleyhine seyretmektedir.
- Sigortalı tarımsal faaliyette bulunanların Türkiye'de yüzde 18'i, Antalya'da ise yüzde 16'sı, kadındır. Sektörde sigortalı çalışan kadının adı yoktur.
- Antalya, ülkemiz tarımsal istihdamın yüzde 3,8'ini, sigortalı tarımsal istihdamın ise yüzde 6,7'sini oluşturmaktadır.

- Tarımsal işletmelerin toplam işletmeler içindeki oranı, Türkiye'de yüzde 1,2 iken, Antalya'da bu oran yüzde 1,4 düzeyindedir.
- Antalya; tarımsal işletme sayısında Türkiye'nin yüzde 4,6'sını ve tarımsal işletmelerde sigortalı çalışanların ise yüzde 8,4'ünü oluşturmaktadır.
- Tarımsal işletmelerde sigortalı çalışanların, toplam işletmelerdeki sigortalı çalışanlara oranı Türkiye'de yüzde 1 iken, Antalya'da yüzde 3'tür.
- Türkiye'de sigortalı çalışanlar bakımından ortalama işletme ölçeği, tarımsal ve diğer işletmeler için 8 kişidir. Benzer ölçek, Antalya'da ise tarımsal işletmeler için 14 kişi, diğer işletmeler içinse 7 kişidir.
- Antalya, toplam işletme sayısı içindeki tarımsal işletme oranında Türkiye ile benzer bir düzeye sahip iken, tarımsal işletmelerdeki sigortalı çalışan sayısında Türkiye'nin iki katından fazla sigortalı istihdamı yaratmaktadır.
- Antalya'da üreticilerin (çiftçiler ve işletmeler) ortalama arazi büyüklüğü; 30 da ile Türkiye ortalamasının yarısı kadar iken, örtü altında ortalama büyüklük 5 da 'nın altındadır.

- Antalya kayıtlı tarımsal istihdam oranında, Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Bunun temel sebepleri; nispi olarak ölçeğin daha küçük, faaliyetlerin daha teknik, bireysel bilincin daha yüksek ve sürekli çalışmayı gerektiren bir yapıya sahip olmasıdır.
- Tarımda sigortalılığı kolaylaştırmak, motive etmek ve artırmak amaçlarıyla 2008 yılında 5510 SK EK-5 maddesi yürürlüğe konmuştur. Bu tarihten 2017 yılına kadar, 4/a kapsamındaki tarım sigortalı sayısı yüzde 84 ve 4/b kapsamındaki BAĞ-KUR'lu sayısı ise yüzde 37 azalmıştır.
- Yukarıdaki örnek tespitler ve Antalya'nın tarımsal karakteristikleri birlikte değerlendirildiğinde ayırıcı bir açıklıkla görülmektedir ki, tarımsal işgücünün kayıt altına alınmasına en yatkın kentlerden biri Antalya'dır.
- Mevcut sosyal güvenlik sistemi (SGS) mevzuatı, kurgu ve uygulama özellikleri itibarıyla sanayi ve hizmet sektörlerine uyumlu durumdadır. Keza, bu sektörlerdeki çalışma ve geliştirme yapısı da mevcut mevzuata nispi olarak uyumludur. Nitekim her iki sektördeki istihdamın sigortalılık oranının yüzde 93 düzeyinde olması, sistemin kapsayıcılığını açıkça göstermektedir.
- Tarım sektöründe çalışan 5.3 milyon insanımızın sadece 750 bini, SGS içinde bulunmaktadır. Üstelik 2008 yılı EK-5 düzenlemesi de tarım Sosyal Güvenlik Sisteminden kaçışı engellememiştir. Diğer taraftan tarımda çalışanların %50'si kadın iken onların SGS içinde bulunma oranı, erkeklerin beşte birinden daha azdır. Sonuç olarak mevcut SGS mevzuatı ile tarımsal faaliyette bulunanların özellikleri arasında bir bağ kurulamamış ve uyumluluk sağlanamamıştır.

Tarım sektörünün mevcut SGS içerisindeki yokluğu ya da SGS'nin tarım sektörünü kapsayamamasının tek nedeni, mevzuatın uygunsuzluğu değildir. Reel kazanç erimesi başta olmak üzere, tarımsal sosyo-ekonomik göstergelerdeki bozulmalar da mevcut SGS düzenlemelerindeki uygunsuzluğu besleyen bir etki yaratmaktadır.

Tarımsal SGS düzenlemeleri; sadece bir kurumun mevzuatına bağlı değil, başta SGK olmak üzere tarımsal destekleme, kırsal kalkınma ve sosyal destekleme kurumlarının bütünleşik bir mevzuatı olarak müstakil yapıda tasarlanma zorunluluğu taşımaktadır.

Tarımsal işgücünün yüzde 25'ini mevcut SGS içine alan Antalya; bu raporda üretilen önerilerin hayata geçirilmesi ve taleplerin karşılanması ile tarımsal işgücü kayıtlılığının kısa süre içerisinde en az yüzde 50'nin üzerine çıkarılmasına destek sağlayabilir.

Bu çalışma raporunda, mevcut Sosyal Güvenlik Sistemi içerisindeki kapsanabilirlik oranı en düşük düzeyde bulunan tarım sektörünün;

- Kapsam içine alınabilmesini kolaylaştırmak,
- Sigortalı olmanın avantajlı hale gelmesini sağlamak,
- İşveren kesim üzerindeki yükü rekabetçi düzeyde tutmak
- Sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğine katkıda bulunmak amaçlarına odaklanılmıştır.

Bu çalıştay sonucunda tarım sektöründe istihdamın artırılması ve kayıt dışılığın azaltılması için sektördeki tüm kurumların birlikte hareket ederek raporumuzda belirttiğimiz konularda üzerlerine düşen görevleri yapmaları gerekliliği ortaya çıkmıştır.

ÇALIŞTAY SONUCU DERLENEN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ - I

SORUNLAR

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

SGK MEVZUATI, PROSEDÜRLERİ VE İŞLEMLERİ

Tarımsal faaliyetlerin yoğun olarak yapıldığı yerlerde (kırdaki) SGK işlemlerinde yaşanan zorluklar:

Küçük ölçekli tarım Bağ-Kurlu ve sektörde işçi olarak çalışan veya çalışma potansiyeli olan kesimlerin sorunlarını çözücü işlemler yapabilecek bir gezici ekiple toplantılar yapılması ve katılanlara kolaylık sağlayıcı ve rehberlik edici yüz yüze görüşmeler ve işlemler yapılması.

Mükellefler bakımından SGK bürokrasisinin, prosedürlerinin ve işlemlerinin aşırı dağınık, çok karmaşık ve uzun süre alan yapıda olması:

Sektör mükelleflerinin SGS işlemleri için gittikleri hizmet birimlerinde tek kişi esasına göre hizmet almaları sağlanmalıdır. Tarımda süresiz (günü birlik) çalışanlar başta olmak üzere mükelleflere manyetik kart tanımlanmalı ve işveren pos cihazları ile sigortalılıkları otomatikleştirilmelidir.

Ziraat odaları ve gıda, tarım ve hayvancılık ilçe müdürlükleri gibi kurumlarda beyanla yapılan işlemlerdeki SGK zorlukları:

Beyan usulü kaldırılmalı ve muafiyet işlemleri, objektif yoksulluk kriterlerine göre yapılmalıdır. Yoksulluk muafiyetleri ve kolaylıkları, tarımda çalışan hak sahipleri için sigortalılığa alternatif olmamalıdır.

İş sağlığı ve güvenliği priminde 19 ve 20 numaralı kodlar, Tarım EK-5 kapsamında çalışanlar için uygulanmamaktadır.

Bu maddeler, turizm sektöründe uygulandığı gibi Tarım EK-5 çalışanları için de uygulanmalıdır.

ÇALIŞTAY SONUCU DERLENEN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ - II

SORUNLAR

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

SGK PRİMLERİ, MALİ VE FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLERİ

İşçi, işveren ve kendi hesabına çalışanların prim tutarının yüksek olması:

Sektörde çalışan ve çalıştıran mükelleflerin prim yükümlülükleri rekabetçi düzeye çekilmelidir. (Örnek. Prim tutarları 5 kısma ayrılabilir; saat başı çalışanlar için, parça başı çalışanlar için, maaşlı çalışanlar için, kendi nam ve hesabına çalışanlar için ve diğer şekillerde ücretli çalışanlar için.)

Sektörde ölçüğe göre artan işveren SGK primlerinin büyümeyi engellemesi:

Sektörün 10 + işçi istihdam ve sigorta kriterleri, büyümeyi motive edici nitelikte olmalıdır. Mevcut durum tersine, istihdam ölçüğü arttıkça birim prim yükleri düşürülmelidir.

Sektörde iş güvenliği risk faktörlerine göre basamaklı yıpranma bulunmaması:

Sektörün özellikle örtüaltı ve hayvancılık alanlarında iş güvenliği risk faktörleri, zehirli ortamlarda çalışma grubuna getirilmeli ve emeklilik prim gün sayısı ile çalışma yaşı buna göre düzenlenmelidir.

Sektörde başta Bağ-Kur'lu mükellefler olmak üzere önemli bir kesimin sigorta primi aylık ödemelerinin yarattığı sorun.

Sektördeki mükelleflerin sigorta primi ödemelerinin yılda en fazla iki eşit taksit halinde ödenebilmesinin sağlanması.

TARIM SGS NİN BÜTÜNLEŞİK YAPISI

Sosyal yardım ve kırsal kalkınma ödemelerinin, sektörde çalışmaya alternatif hale gelmesi:

Sektörde sigortalı çalışan ve hak sahibi olan mükelleflerin sosyal yardım ve kırsal kalkınma ödemeleri, yoksulluk ödemeleri kapsamında devam etmeli ve sigortalılığa alternatif olmaktan çıkarılmalıdır.

Sektörde aile halinde çalışanlarda yalnızca aile reisinin sigorta (sağlık + emeklilik) kapsamına alınması:

Sektörde aile halinde çalışanların "Aile Sözleşmesi" kapsamına alınması ve aile reisinin kadın olarak tanımlanması sağlanmalıdır. Sözleşme 16 + yaş kapsamalıdır.

C-ÜÇÜNCÜ BÖLÜM - ÇALIŞMA GRUBU ÖNERİLERİ

Tarım sektöründe kayıtlı istihdamı yani sigortalılığı ve özellikle kadın sigortalılığını artırmanın önündeki engelleri tespit etmek, bu engelleri ortadan kaldıracı önerileri geliştirmek ve bunları hayata geçirmek için kolaylaştırıcı yol ve yöntemler üretmek ana amacıyla oluşturulan çalışma grubumuz, yukarıda sözü edilen çalıştay öncesi ve sonrasında yaklaşık bir yıl süreyle çalışmalarını yürütmüştür.

Çalışma grubunun ürünlerinden olan bu rapor ile raporun içeriğinde bulunan çalıştay değerlendirme ve taleplerde bulunma yazısı, çalışma grubunun faaliyetlerindedir. Grubumuz, bu rapor ve talep yazısından yola çıkarak çalışmalarını ürettiğimiz öneriler kapsamında sürdürecektir.

Öneri.1.

Tarım çalışanlarının çokça maruz kaldıkları kimyasal ilaç ve gübreler, yoğun ve yorucu, yıpratıcı, dış ve iç mekan çalışma koşulları ve tarım donanımları sebebiyle meydana gelen iş kazaları göz önünde bulundurularak oluşabilecek sağlık şikayetlerinin ve ödenebilecek iş kazası/malullük/meslek hastalığı/rapor parası gibi ödemelerin önüne geçilebilmesi için tarımda çalışanların çalışma koşullarını düzenleyecek şekilde "Tarıma Özel İş Kanunu" çıkarılmalıdır.

Öneri.2.

Tarım sektöründeki arazi ölçeğinin giderek küçülmesi dolayısıyla ağ yapılı örgütlenmeyi destekleyici ve bireysel sigortalılığı özendirici tarım sigortalılık sistemi geliştirilmelidir. Bu amaçla çiftçilerimize ve tarım çalışanlarımıza örnekleri Avrupa Birliği ülkelerinde olan; "Tarım Çalışanları Sosyal Güvenlik Kartı" tasarlanmalı ve prim ödemelerinin kupon, SMS ya da dijital araçlarla saat esaslı ve beyana dayalı yapılması sağlanmalıdır. Özel sektör ve üniversite işbirliği ile tarım ve gıda işletmelerinde kümelenme yaklaşımının geliştirenlere ilave sosyal güvenlik destekleri sunulmalıdır.

Öneri.3.

Tarım çalışanları için sürekli eğitim ve mesleki sertifikasyon uygulamalarına dayalı olarak kayıtlı tarım işçileri piyasasının oluşturulması, tarımda sosyal güvenlik sisteminin yaygınlaştırılması bakımından motive edici olacaktır.

Öneri.4.

Tarım sektöründe son dönemde yaşanan işgücü arzı kayıpları ve sektörden kaçış; sektörün uğradığı itibar erozyonunun kaynaklarından biri olmuştur. Sektörün uğradığı erozyondan kurtulmasına yönelik olarak özellikle emeklilik yaşı, yıpranma payları ile sosyal ve özel yaşam koşullarının sosyal güvenlik sistemi kapsamında iyileştirilmesi için uygulamalar geliştirilmelidir. Bu amaçla; işçi piyasasında esneklik, mevsimlik işçi, sezonluk çalışma gibi sektörün yapısına özgü uygulamalar dikkate alınarak sigortalanma ve primlendirme mevzuatı geliştirilmelidir. Esneklik ise iç ve dış diye ikiye ayrılmalı. İç esneklikte sezon dışı çalışmama ile kötü havalarda çalışmama durumları için destek, dış esneklikte ise iş arayanlar ile işverenler arasında uyumluluğu artırıcı teşvik sağlanmalıdır.

Öneri.5.

Tarım sektöründe kayıt dışı istihdamı önleyecek şekilde denetimler artırılarak, kayıtsız çalışanlara ve kayıtsız işçi çalıştıran işverenlere yasal müeyyideler artırılarak uygulanmalıdır.

Bütün çiftçilerin çiftçi kayıt sistemine dâhil edilmesi gerekmektedir. Çünkü en büyük paydaş çiftçinin kendisidir. Çiftçi ile kamu arasındaki iletişimde sorunların, yerelde çözülmesini sağlayacak mekanizmalar kurulmalıdır.

Dağınık halde bulunan sosyal güvenlik mevzuatını sadeleştirmek, birleştirmek ve bütünleştirmek gereklidir. Mevcut yazılım ve uygulamalar da bunu destekleyici hale getirilmelidir.

Tarımsal istihdama ilişkin nicel ve nitel veri tabanı oluşturulmalı ve güncelleştirilmelidir.

Öneri.6.

Tarımsal üretimde benzerlik gösteren bölgeler belirlenerek bu bölgelere özel Tarım Konseyleri oluşturulmalıdır. Bu konseyde ziraat odaları, İŞKUR, SGK, tarım kredi kooperatifleri, ticaret borsaları, tarımsal birlikler ve dernekler ile maliye ve valilikler gibi kamu kurumları ve özel sektör yer almalıdır. Konseylerin alacağı tavsiye kararları ve bölgesel kayıtdışı istihdam verileri Sosyal Güvenlik Yönetim Kurulu ve Çalışma Bakanlığı nezdinde periyodik olarak değerlendirilmelidir.

Öneri.7.

Sektörde başta Bağ-Kur' lu mükellefler olmak üzere önemli bir kesimin sigorta primi aylık ödemelerinde yaşadıkları sorunları önlemek için sektördeki mükelleflerin sigorta primi ödemelerinin yılda en az iki eşit taksit halinde ödenebilmesinin sağlanmasıdır.

Tarım sigortasına çok az ödeme yapıldığı veya hiç ödeme yapılmadığı zaman, ödeme yapılmayan süreler sonradan taksitler halinde ödenebilmelidir.

Tarım sigortalılığında prim miktarları tarım arazisi büyüklüğüne ve tarımsal hasıla büyüklüğüne göre belirlenmelidir.

Sektörde ölçeğe göre artan işveren SGK primleri büyümeyi engellemektedir. Sektörde 10 üzerinde işçi çalıştırılan yerlerde istihdam ve sigorta kriterleri büyümeyi motive edici nitelikte olmalıdır. Mevcut durumun tersinde, istihdam ölçeği arttıkça birim prim yükleri düşürülmelidir. Bu sayede kayıt dışılık önenebilir ve büyüme motive edilebilir.

Belirli ölçek ve uzmanlıkta olan söz konusu firmalarda istihdam olanaklarının artırılması sosyal güvenlik avantajlarıyla sağlanmalıdır.

Tarımsal amaçlı kooperatiflerin istihdama sağlayacağı katkılar göz önünde bulundurularak, kooperatif çatısı altında faaliyet gösterenlere ilave prim desteği sağlanmalıdır.

Tarım Bağ'kurlularına yönelik prim ödeme alternatifleri geliştirilmeli ve tarım çalışanlarına yönelik kolay sigortacılık uygulamaları tasarlanmalıdır.

Sektörde çalışan ve çalıştıran mükelleflerin prim tutarları rekabetçi seviyelere çekilmelidir. Prim tutarları tespit edilirken 5 kısımdan oluşan bir sınıflandırma yapılabilir. Örneğin; Saat başı çalışanlar, parça başı çalışanlar, maaşlı çalışanlar, kendi nam ve hesabına çalışanlar, diğer şekillerde ücretli çalışanlar gibi.

Öneri.8.

Tarımsal faaliyetlerin yoğun olarak yapıldığı yerlerde SGK işlemlerinde yaşanan zorlukların çözümü, kırsaldaki tarımsal istihdamla ilgili eğitim, farkındalık ve bilinçlendirme için işlemler yapabilecek gezici ekiplerin ilgili ilçelerde düzenli toplantılar yapması, katılanlara rehberlik edici birebir görüşmeler ve operasyonel işlemler yapması etkili olacaktır.

Sektörde kayıtlılığı denetlemede standardizasyon sağlamak bakımından Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na ait bilgi sistemleri üzerinden faaliyet alanlarına göre (tarla, bahçe, çiftlik) ortalama çalışan büyüklüğü belirlenip bunun üzerinden kontroller sağlanmalıdır.

Geçici ve mevsimlik işçi talebi, tek bir merkezden sigortalı olarak karşılanmalıdır. MEB, mevsimlik tarım işçilerinin okul çağındaki çocuklarına yönelik yerel yaz etkinlikleri düzenlemelidir.

Belirlenecek özellikte ve miktarda üretim yapacağını garantileyen genç çiftçilere ilave sosyal güvenlik desteği verilmelidir.

Sektörde prim avantajı veya teşvik uygulaması yaygınlaştırmalı ve tarım sigortalısı çiftçiler için, sosyal güvenlik primlerinin bir kısmı devlet tarafından karşılanmalıdır.

Öneri.9.

Sosyal yardım ve kırsal kalkınma ödemelerinin sektörde çalışmaya alternatif hale gelmesini önlemek için; sektörde sigortalı çalışan ve hak sahibi olan mükelleflerin sosyal yardım ve kırsal kalkınma ödemeleri, yoksulluk ödemeleri kapsamında devam etmeli ve sigortalılığa alternatif olmaktan çıkarılmalıdır.

Sosyal güvenlik destekleri sektörel ve mekânsal olarak farklılaştırılmalıdır.

Kırsala dönecek nüfus için sosyal altyapının iyileştirilmesi ve kırsal alanlar için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca verilen rutin destekler avantajlı hale getirilmelidir.

Kırsalda ikamet eden gençler için tarıma yönelik mikro kredi uygulamalarından (KOSGEB ve Ziraat Bankası gibi) faydalananlar için belirli süreli sosyal güvenlik kaydı zorunlu olmalı ve prim muafiyeti sağlanmalıdır.

Bu ödemelere ilişkin olarak ziraat odaları gibi kurumlarda yapılmakta olan beyana bağlı muafiyet işlemleri; objektif yoksulluk kriterlerine göre ve SGK taşra teşkilatı, GTHB taşra teşkilatı, ziraat odası ve muhtardan oluşan bir komisyon tarafından karara bağlanmalıdır.

Öneri.10.

Mevcut sosyal güvenlik kanunu ve 4857 sayılı iş kanununda, genel olarak tarım işçileri, özelde, kırsalda çalışan kadınların çalışma koşullarının pozitif farklılığı yaratılmalıdır.

Sektörde aile olarak çalışanların "Aile Sözleşmesi" kapsamına alınması ve aile reisinin de kadın olarak tanımlanması motive edilmelidir.

Kadınlar için kooperatifleşme teşvik edilmeli, çocuk işçiliği engellenmeli, aile çiftçiliği hariç denetimler sıklaştırılmalıdır. Kadın ve çocuk işçiliğine ilişkin özel yasal düzenlemelere ve yaptırımlara gidilmelidir.

Dezavantajlı grupta yer alan ailelerin çocuklarına yönelik burs, pansiyon gibi destek hizmetleri verilmeli, çocuk işçiler tespit edilerek benzer imkânlar bunlar için de sağlanmalıdır. Ayrıca bu gruplar çok küçük ödemelerle sigortalanmalıdır.

Kadın ve engelli istihdamı için teşvik ve zorunlulukların uygulanması sağlanmalıdır. Özellikle engelliler için özür durumuna göre yapabileceği işin eşleştirildiği platform yaratılmalıdır. İşletmelerde özellikle çocuklar için sosyal alanlar oluşturulmalıdır.

Genç ve kadın çiftçiler ilgili kooperatifler ve üretici birlikleri üye olmaları halinde ilave sosyal güvenlik desteği sağlanmalıdır.

Öneri.11.

Tarımsal işgücünün ve özellikle kadın işgücünün sosyal güvenlik sistemine dahil olmasıyla ilgili kamu spotları hazırlanmalıdır.

Tarıma yeniden dönmek isteyen nüfusa yönelik tarımda ihtiyaç duyulan alanlara yönelik bilgilendirme yapılmalı ve teşvik programları tanıtılmalıdır. Bu kitlenin tarımdan ayrılma sebepleri incelenerek bu sorunların çözümü için çaba harcanmalıdır.

Üretici kayıt belgesi olan kişilere de ucuz kredi sağlanırken, çiftçilerin sigortalı olması koşulu aranmalıdır.

Tarım çalışanları için çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve iş güvenliği alanlarında ILO'nun hazırladığı "Tarım İşlerinde İşçi Sağlığı ve Güvenliği Uygulama Kılavuzu'nun" belirlediği çevre ve hijyenik koşullar, beslenme ve barınma yerlerinin bakımı ile ilgili esaslara uymak için gerekli önlemlerin hemen alınması gerekmektedir. Bu aynı zamanda, Türkiye'nin de imzalamış olduğu Avrupa Sosyal Şartının "Adil Çalışma Koşulları" konusundaki taahhütlerin de bir gereğidir. Bunun için izleme-denetleme çalışmalarına ağırlık verilerek aksayanların bulunmasına çalışılmalıdır.

Tarımda sendikalaşma yaygınlaştırılmalıdır.

Öneri.12.

Tarımla ilgili öncelikli sorunların belirlenmesi ve bu sorunların çözümü için belirlenen konular ışığında üniversiteler, STK'lar, sürekli eğitim merkezleri aracılığıyla sosyal güvenlik bilincini artırma konusunda kurslar, eğitimler düzenlenmelidir.

Üniversite, yerel yönetimler, illerdeki Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri işbirliği ile sosyal güvenlik sisteminin geliştirilmesiyle ilgili ortaklaşa güdümlü projeler uygulanmalıdır.

Üniversitelerin bünyesinde tarımsal sanayide çalışan işçilerin, çiftçilerin ve çiftçi ailelerinin ihtiyaç duydukları talep ettikleri eğitimleri alabilecekleri sosyal güvenlik eğitim ve yayım merkezleri oluşturulmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile işbirliği içinde sosyal güvenlik bilinci hakkında temel eğitim programları hazırlanabilir ve bu programlardan yararlanan çiftçiler için özendirici faaliyetler yapılmalıdır.

Sosyal güvenlik eğitimi konusunda görsel medyadan yararlanılmadır (film, dizi, belgesel).

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (GTHB) ile Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) arasında sosyal güvenlik konulu eğitim protokolü hazırlanmalıdır.

Tarım sektörüne bakıldığında en önemli sorunlardan birinin ara eleman ihtiyacı olduğu bilinmektedir. Bu noktada ara eğitim programlarının düzenlenmesi, kırsal kalkınma projeleri aracılığı ile ara eleman yetiştirme konusunda destekler sağlanmalıdır.

Öneri.13.

İŞKUR tarafından destekler artırılmalıdır.. Eğitime katılanlara sigorta prim desteği artırılmalıdır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmak isteyen işletmelere mentörlük desteklemeleri sağlanmalıdır.

Tarım sektörünün duayeni olan işletmelere ile İŞKUR arasında sağlanacak işbirliği ile profesyonel işletmelerde iş başı eğitimleri verilmelidir.

İŞKUR'un hizmet götüremediği noktalarda yerel yönetimlerle ve STK'larla protokol imzalanarak hizmet noktası görevlendirmesi sağlanmalıdır.

İŞKUR ve paydaş organizasyonlarıyla eğitim ve istihdam olanakları sunulmaktadır. Bu organizasyonlar yaygınlaştırılmalıdır.

İŞKUR'un işbaşı eğitimlerinden tarım sektörünün daha etkin bir şekilde faydalanması sağlanmalıdır. Bu kapsamda Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve İŞKUR işbirliğiyle ortaya konulan programlar artırılmalıdır.

İstihdam garantili eğitim projelerinin sonuçlarının takibi sağlanmalıdır.

Kırsal turizmin geliştirilmesi için sosyal güvenlik prim desteği sağlanmalıdır.

Öneri.14.

Tam emeklilik hakkı tarımsal işletmenin sahibine ya da kendi hesabına işleten kimseye, bu kimselerin ortaklarına, aynı tarım işletmesinde çalışmak isteyen eski eşe ya da meslek olarak tarım işiyle uğraşan aile fertlerine tanınmalıdır. Tam emekliliğin hesabı, emeklilik için kalan süre ne olursa olsun çalışılan süre göz önüne alınarak yapılmalıdır. 15-18 yaş arasında yardımcı aile ferdi olarak tarımsal işletmede çalışılması durumunda bu süreler borçlanarak sigortalılık süresinden sayılmalıdır. Yardımcı aile fertleri 18 yaşından itibaren emeklilik sigortası kapsamına alınmalıdır. Yardımcı aile ferdi olarak çalışılan sürelerle ilişkin bildirimler sigortalılığın başlaması ve genel bildirimler tarımsal işletme tarafından yapılmalıdır.

Tarımla uğraşan eşler evlilik akdi boyunca ortak sigortalı sayılmalıdır.

Borçlanabilecek süreler; yükseköğretimde, yardımcı aile ferdi olarak ve tarımsal işletmeyi kendi hesabına işleten kimsenin ortağı olarak geçen süreler olarak borçlanılarak emeklilik hakkı kazandırılmalıdır.

Tarımsal faaliyet gösteren sigortalılar için en az 1080 prim günü olma koşuluyla ölüm aylığına hak kazanılabilmeleri sağlanmalıdır.

Tam malullüğün yanında, tarım sektöründe çalışanlar için kısmi malullük imkânının getirilmelidir. Son 1 yıl içinde yapılacak kontroller sonucu çalışma gücünün en az beşte ikisinin kaybı halinde malullük maaşı almaya hak kazanabilmelidir. Çalışma gücünün en az beşte üçünün kaybı halinde ise malullük maaşı emekli maaşı kadar olmalıdır. Kısmi malullük aylığı ise tam malullük aylığının yarısı olarak hesaplanmalıdır.

Öneri.15.

Tarımsal üretim kapsamında ücretsiz aile işçilerine yönelik olarak hazırlanan aile sözleşmesi ile tarımsal faaliyette bulunan her bir aile bireyi adına ayrı sigorta primi bildirilmeli ve ödenmelidir. Ayrıca, bu kişilerin sözleşme kapsamında kendilerine özel sosyal güvenlik numaraları olmalıdır.

Sektörün özellikle örtüaltı ve hayvancılık gibi yıpranma payı yüksek alanlarında iş güvenliği risk faktörleri, zehirli ortamlarda çalışma grubuna getirilmeli ve emeklilik prim gün sayısı ile çalışma yaşı buna göre düzenlenmelidir.

Yıl içerisinde GTHB ilgili taşra teşkilatının belgeleyeceği mevsimsel olumsuz koşullar, doğal afetler, hastalık v.b. nedenlerle çalışmaya ara veren çiftçiler için; sadece genel sağlık sigortası primi ödenmesi şartı ile bir ay içinde oransal karşılığı ödenmiş sayılarak, emeklilik çalışma gününü aksatılmaması ve kayıt dışı kalmanın önlenmesi amacıyla çiftçilere bu dönemlerde pirim desteği verilmelidir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Primlerinde 19 ve 20 numaralı kodlar Tarım Ek-5 alışanları için de GTHB Taşra teşkilatının görüşü esas alınarak uygulanmalıdır.

3 yaşından küçük en az 2 çocuğu olanlara prim miktarının dşrlmelidir

Emekli iftilere, bakıma muhtaç olmaları halinde; en az 6 ay süreyle, özel ihtiyaçlarını karşılamaları için, tutarı Sosyal Güvenlik Yönetim Kurulunca belirlenecek bir ücret verilmelidir.

- & -

ANTALYA SGK İL MÜDÜRLÜĞÜ - ANTALYA TARIM KONSEYİ - ATB TARIMDA SOSYAL GÜVENLİK UYGULAMALARINA YÖNELİK ANKET ÇALIŞMASI

A. TARIM VE SOSYAL GÜVENLİK HAKKINDA

1.Faaliyet alanlarınız nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz).

1. () Meyvecilik
2. () Tarla Bitkileri
3. () Örtüaltı tarımı
4. () Hayvancılık
5. () Tarımsal ticaret
6. () Diğer.....

2. Kaç yıldır tarım ve hayvancılık alanında çalışıyorsunuz?yıl

3. İşletmenizin tarımda çalışanlarının, çalışma durumu ve sayısı nedir?

- Sürekli işçi çalıştırıyorum. / ortalama işçi sayısı:.....
- Süreksiz işçi çalıştırıyorum. / ortalama işçi sayısı:.....
- İşçi çalıştırmıyorum.

4. Tarım çalışanlarınızın cinsiyet dağılımı nasıldır?

Kadın %..... Erkek %.....

5. Tarım çalışanlarınızdan yüzde kaçı 15-25 yaş arasındadır?

%

6. Tarım çalışanlarınızdan işletmenizden emekli olan işçi var mı? Varsa kaç kişi?

.....

7. Tarım çalışanlarının sigortalı yapılmasının önündeki en önemli engeli işaretleyiniz?

(yalnızca 2 tane seçiniz)

1. () İşveren primlerinin çok yüksek olmasından.
2. () Prosedür ve mevzuat yapısının çok karmaşık ve zahmetli olmasından.
3. () Çalışanın talep etmemesinden ya da pazarlık konusu yapmasından
4. () Denetimlerin etkinsiz olmasından.
5. () Sigortasız çalıştıranların yarattığı haksız rekabetten kaçınmak için.
6. () Konu hakkında yeterli bilgim olmadığı için
7. () Diğer

8. Aşağıdaki görüşlerden hangisine katılıyorsunuz?

(yalnızca 2 tane seçiniz)

- 1.() Tarım çalışanlarına yönelik, ayrı bir sosyal güvenlik sistemi olmalıdır.
- 2.() Sosyal yardımlar ve tarımda sosyal güvenlik konusu bütünleştirilmelidir.
- 3.() Tarımda zorunlu sigortalılık olmalıdır.
- 4.() Tarımda gönüllü sigortalılık olmalıdır.
- 5.() Tarımda sosyal güvenlik kırsal kalkınma kapsamında ele alınmalıdır.
- 6.() Tarım Bağ-Kur'unun emekli maaşı yükseltilmelidir.

9. Tarım çalışanlarının SGK bünyesine alınması için en önemli motivasyon kaynağı nedir?

(yalnızca 1 tane seçiniz)

1. () İşveren primlerinin %50 düşürülmesi.
2. () İstihdam sayısı arttıkça çalışan başına düşen prim yükünün azaltılması.
3. () İstihdamın SGK prosedürünü evraksızlaştırma.
4. () İstihdam destek ve teşvikleri ile ilgili etkili, yaygın ve sürekli bilgilendirme.
5. () İstihdamla ilgili mevcut destek ve teşviklerin sürekli hale getirilmesi.
6. () Diğer

B-TEMSİL VE KİŞİSEL KONULAR HAKKINDA

1. Cinsiyetiniz () Kadın () Erkek

2. Yaşınız () 18-25 () 26-35 () 36-45 () 46-55 () 56+

3. Eğitim Durumunuz

() İlköğretim () Ortaöğretim () Ön lisans () Lisans () Lisansüstü

3. Medeni durum

() Evli () Bekâr

4. Hanenizde kaç kişi yaşamaktadır?.....

5. Hanenizde yaşayanların kaçı 18-64 yaş aralığındadır?

6. Hanenizde çalışan kaç kişi bulunmaktadır?

7. Hanenizdeki diğer kişilerin çalışma alanları ne(ler)dir? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

1. () Aile işletmesinde birlikte çalışıyoruz.

2. () Özel sektörde ücretli çalışan var.

3. () Kamu kurumunda ücretli çalışan var.

4. () Kira geliri var.

5. () Serbest meslek sahibi, esnaf var.

6. () Zanaat (demircilik, dokumacılık vb.)

7. () Diğer.....

11. Temsil ettiğiniz kuruluş üyelerinin büyük çoğunluğunun, tarımda sigortalı çalışanlarını artırma bakımından en önemli motivasyon kaynağı nedir?

(yalnızca 1 tane seçiniz)

1. () İşveren primlerinin %50 düşürülmesi.
2. () İstihdam edilenlerin sayısı arttıkça çalışan başına düşen prim yükünün azaltılması.
3. () İstihdamın SGK prosedürünü evraksızlaştırma.
4. () İstihdam destek ve teşvikleri ile ilgili etkili, yaygın ve sürekli bilgilendirme.
5. () İstihdamla ilgili mevcut destek ve teşviklerin sürekli hale getirilmesi.
6. () Diğer

C- İŞVERENE YÖNELİK SOSYAL GÜVENLİĞE İLİŞKİN BİLGİ VE BİLİNÇ DÜZEYİ ANKETİ

1-Sosyal güvenlik açısından yükümlülükleriniz biliyor musunuz?

1.() Evet yükümlülüklerimi biliyorum. İşçi çalıştırmaya başlamadan 1 gün önce ya da en geç başladığı gün sigortasını bildiriyorum.

2.() Hayır bilmiyorum.

2-Ödediğiniz primlerden 71,10 TL tutarındaki 5 puanlık indirimin devlet tarafından karşılandığını biliyor muydunuz?

1.() Evet

2. () Hayır

2-Sigortalı çalışanın iş kazası geçirmesi ya da meslek hastalığına yakalanması halinde bildirme yardım yükümlülüğünüz nelerdir, biliyor musunuz?

1. () Hayır bilmiyorum

2. () Evet biliyorum. İş kazası geçirilmesi halinde kazadan sonra ki 3 iş günü içerisinde SGK'na iş kazası bildiriminde bulunmam gerekli. Bildirimde bulunmadığım durumda hem bildirimde bulunduğum tarihe kadar SGK tarafından ödenen geçici iş göremezlik ücreti hem de 6331 sayılı Kanuna göre İ.P.C ödeme zorunluluğu var.

3-Sigortalı işçi çalıştıranlar için SGK tarafından sağlanan teşvik ve indirimleri biliyor musunuz?

1. () Evet 2. () Hayır

4-Muhtemel iş kazası ve denetimler sonucunda sigortasız işçi çalıştırdığı tespit edilen şirketlerin uğrayacağı zararları biliyor musunuz?

1. () Evet 2. () Hayır

5-5510 sayılı Kanununun 8 inci maddesinin yedinci fıkrası kapsamında çıkarılan Tebliğ istinaden;

✓ Tüm Bankalar,	✓ Ulaştırma Bakanlığı,
✓ Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü,	✓ Çevre ve Orman Bakanlığı,
✓ Milli Eğitim Bakanlığı,	✓ PTT Genel Müdürlüğü,
✓ Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı,	✓ Özerk Spor Federasyonları,
✓ Kültür ve Turizm Bakanlığı,	✓ TTNET Anonim Şirketi,
✓ Sağlık Bakanlığı,	✓ Türk Telekomünikasyon (Türk Telekom Anonim Şirketi, Turkcell,
✓ Sanayi ve Ticaret Bakanlığı,	Vodafone ve Avea GSM Operatörleri)
✓ İçişleri Bakanlığı,	✓ Noterlerden,

6-2008 yılı Ekim ayından itibaren T.C. kimlik numaraları ile birlikte "meslek bilgileri" alınmaya ve alınan bilgilerden sigortalılık kontrolü yapılmaya başlandığını biliyor musunuz?

1. () Evet 2. () Hayır

D-	Aşağıdaki konuları biliyor musunuz? (işverene yönelik)	EVET	HAYIR
1	Primlerinizi yasal süre içinde öderseniz, sigortasız işçi çalıştırmazsanız, gerekli belgeleri yasal sürelerinde SGK'ya verirseniz SİGORTA PRİMİ işveren hissesinin %22'sini (5 puan) hazinenin ödediğini biliyor musunuz?	☐	☐
2	Sağlık kurulu raporu ile çalışma gücünü en az %40 oranında kaybetmiş sigortalı çalıştırırsanız sigorta primi işveren hissesinin tamamının hazine tarafından ödendiğini biliyor musunuz?	☐	☐
3	Genç ve kadın istihdamı ile mesleki belgesi olan sigortalıların istihdamı halinde uygulanan teşvikten haberiniz var mı?	☐	☐
4	İşbaşı eğitim programını bitirenlerin istihdam edilmesi halinde sağlanan teşvikten haberiniz var mı?	☐	☐
5	7- 1/2/2017 ila 31/12/2017 tarihleri arasında sigortalı istihdam eden işverenlere uygulanacak teşvikten haberiniz var mı?	☐	☐
6	Engelli sigortalıların istihdamı halinde sağlanan teşvikten haberiniz var mı?	☐	☐
7	Araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi hakkında teşvikten haberiniz var mı?	☐	☐
8	İşsizlik ödeneği alan sigortalıların istihdamı halinde sağlanan teşvikten haberiniz var mı?	☐	☐
9	Bir işçiyi 6 ay sigortasız çalıştırmanın maliyeti ödeyeceğiniz primin yaklaşık 11 katı kadardır. Diğer yandan sigortasız çalışan bir işçinin iş kazası geçirip sürekli iş göremez duruma düşmesi halinde SGK sigortalıya yapacağı tüm giderleri peşin sermaye üzerinden sizden talep etmekte ve bazen bu miktar milyonları bulabilmektedir. Haberiniz var mı?	☐	☐

Tarım çalışanları için çalıştay düzenlendi

Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, Antalya Ticaret Borsası ve Tarım Konseyi işbirliğinde yürütülen "Tarım Çalışanlarının Sosyal Güvenliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar" çalıştayı düzenlendi.

HABER MERKEZİ

ATSO Atatürk Konferans Salonu'nda düzenlenen çalıştaya, Sosyal Güvenlik Kurumu Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürü Nejat Deniz, Antalya Ticaret Borsası (ATB) ve Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, STK temsilcileri ile sektör temsilcileri katıldı.

Çalıştayda, sosyal

güvenlik uygulamalarında tarım sektörünün mevcut durumu, yenilik ve ihtiyaç alanları, sigortalı kapsamının genişletilmesi ve kolaylaştırılmasına yönelik sosyal güvenlik uygulamaları gibi konular katılımcılar tarafından ele alınarak görüldü. "TARIMDA İSTİHDAM AZALDI"

Açılış konuşmasında, Antalya ilinin tarım sektöründe öncü ve lider bir il olarak ülkemize üretim sağladığını ve dolayısıyla böyle bir kapasiteye sahip bir ilde tarım sektöründe çalışanlarının sosyal güvenlik konusunun da son derece önemli bir başlık olduğunu belirten İl

Müdürü Deniz; "TÜRK verilerine göre Türkiye'de tarımsal istihdamın, toplam istihdam içerisinde ki payı önemli miktarda düşüş göstermiştir. Toplam istihdam içerisinde tarımsal istihdam 2000 yılında %47,8 iken 2015 yılında %20,6 olarak gerilemiştir." dedi. "KADINLAR ÜCRETSİZ

AİLE İŞÇİSİ OLARAK İSTİHDAM EDİLMEKTE" Deniz, kadınların ücretsiz aile işçisi olarak istihdam edildiğini vurguladığı konuşmasında "Tarımsal istihdamın önemli özelliklerinden biri de bu sektörde kadınların iş gücüne katılım oranının yüksek olmasıdır. Tarım sektöründe Türkiye'de istihdam edilen kadın çalışan payına bakıldığında; 2010 yılında istihdam edilen kadın sigortalı oranı %42 iken, 2015 yılında %33'e düşmüştür. Diğer taraftan 2014 yılına göre tarım sektöründe çalışan kadınların %80'i ücretsiz aile işçisi olarak istihdam edilmiştir. Bu durum kadınların tarımda büyük oranda ücretsiz aile işçisi olarak çalıştığını ve sosyal güvencesinin olmadığını göstermektedir." Diye açıkladı. KAYIT DIŞI İSTİHDAM GELECEK KUŞAKLARI TEHLİKEYE SOKMAKTADIR! Türkiye'de kayıt dışılığı en yoğun olduğu sektör tarım sektörü olduğunu ve kayıt dışı istihdam ile mücadelede Türkiye'nin

önemli bir mesafe kat ettiğini ancak bu yolda kısmından çözüme yönelik başarı elde ettiklerini ifade

Tarım çalışanlarının sorunları konuşuldu

■ Antalya Ticaret Borsası, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) İl Müdürlüğü ile Tarım Konseyi'nin işbirliğinde düzenlenen "Tarım Çalışanlarının Sosyal Güvenliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar Çalıştayı" düzenlendi.

■ ATSO Atatürk Konferans Salonu'nda düzenlenen çalıştayda tarım sektörünün sorunları ve çözüm önerileri ele alındı. Tarımda sosyal güvencinin önemini ve ele alındığı toplantıda tarımın istihdama olan katkısına da değinildi. **Sayfa 5'te**

Tarım çalışanlarının sorunları konuşuldu

Antalya Ticaret Borsası, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) İl Müdürlüğü ile Tarım Konseyi'nin işbirliğinde düzenlenen 'Tarım Çalışanlarının Sosyal Güvenliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar Çalıştayı' düzenlendi

ATSO Atatürk Konferans Salonu'nda düzenlenen çalışmaya, Antalya Ticaret Borsası (ATB) ve Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, SGK İl Müdürü Nejat Deniz, Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Murat Hüdavendigar Günay, ATB Yönetim Kurulu Üyeleri Cüneyt Doğan ve Hüseyin Simav'ın yanı sıra STK temsilcileri ile sektör temsilcileri katıldı.

Başkan Ali Çandır açılışta yaptığı konuşmada, Tarım Konseyi olarak tarım sektörünün sorunları ve çözüm önerilerinin ele alındığı toplantılar düzenlediklerini belirterek, bu toplantılarda gündeme gelen konular ilgili mercilere ilettiklerini bildirdi. Yaptıkları girişimlerin bir kısmından çözüme yönelik basın elde ettiklerini ifade eden Başkan Çandır, "Bu görüşmeler bizlere bir kez daha birlikte hareket etmenin ne denli önemli olduğunu gösterdi. Sorunlarımızı dağıtmadan ve nesnel gerçeklere dayalı olarak, uygun taleplere dönüştürüp kararlı bir biçimde takibini yaptığımızda sonuç ulaştığımızı gördük" diye konuştu.

Tarım sosyal güvenlik konusundaki sektörün önde gelen sorunlarından biri olduğunu söyleyen Ali Çandır, tarımın toplam istihdamdaki payının olması gerekenin altında olduğunu kaydetti. TÜİK verilerine göre, hizmet

sektörünün ardından tarımın yüzde 19,5'lik istihdamla ikinci sırada yer aldığını belirtti Çandır, "Bizler biliyoruz ki tarımın toplam istihdamda sağladığı katkı bu düzeyin de çok üzerindedir" dedi.

Tarım da yeni bir sosyal güvenlik modeline ihtiyaç olduğunu anımsatan Başkan Ali Çandır, "Tarımda öyle bir sosyal güvenlik modeli kurgulamalıyız ki, bu model bir taraftan insanlarımızı kayıt içine girmeye motive etmeli diğer taraftan da tarımsal kapasiteyi artıran ve büyüme teşvik eden bir model olmalıdır. Bildiğiniz gibi mevcut modelde bu iki unsur da bulunmamaktadır. Çünkü sosyal güvenlik modelimiz, ekonominin

bütün kesimleri için tek ve yeknesak durumdadır" diye konuştu.

Başkan Çandır, konuşmasında yeni modelle ilgili kısa, orta ve uzun vadedeki önerilerini sundu. Ali Çandır, kısa vadede ortakça, yarıcı ve aile işçiliği sözleşmelerinin sosyal güvenlik mevzuatı kapsamına alınması, mevcut istihdam desteklerinin tarım için sürekli hale getirilmesi, sosyal yardımlar ile tarımda sosyal güvenlik konularını bütünleştirilerek ele alınması gerektiğini bildirdi. Çandır, orta vadede tarımda sosyal güvenliğinin kutsal kalkınma kapasitemizde ele alınması, sigorta sisteminin tarım sektörü açısından yeniden modellenmesi, tarım işçiliğindeki

prim yükünün azaltılması, tarımda emeklilik yaşının düşürülmesi gerektiğini söyledi. Uzun vadede tarımsal üretimin niteliğine, çiftçiye, çalışana ve işverene uygun bir Tarım Sosyal Sigorta Fonu ve sistemi

ANTALYA'da "Tarım Çalışanlarının Sosyal Güvenliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar Çalıştayı" gerçekleştirildi. Çalıştayda tarım sektörünün yeni bir sosyal güvenlik modeline ihtiyaç duyduğu vurgulandı. Antalya Ticaret Borsası (ATB), Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) İl Müdürlüğü ile Tarım Konseyi'nin işbirliğinde düzenlenen çalıştaya ATB ve Tarım Konseyi Başkanı Ali Çandır, SGK İl Müdürü Nejat Deniz, Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Murat Hüdavendigar Günay, ATB Yönetim Kurulu Üyeleri Cüneyt Doğan ve Hüseyin Simav'ın yanı sıra

STK ve sektör temsilcileri katıldı.

BÜYÜK SORUN

Tarımda sosyal güvenlik konusunun sektörün önde gelen sorunlarından biri olduğunu söyleyen Ali Çandır, tarımda yeni bir sosyal güvenlik modeline ihtiyaç olduğunu kaydetti. Çandır, "Bu model bir taraftan insanlarımızı kayıt içine girmeye motive etmeli diğer taraftan da tarımsal kapasiteyi artırarak büyüme teşvik etmelidir" dedi. Çandır, yeni modelle ilgili önerilerini de sundu.

SGK İl Müdürü Nejat Deniz de,

kentin tarım potansiyelinin artırılması için sosyal güvenlik sisteminin yeniden ele alınması gerektiğini söyledi. TÜİK verilerine göre tarımsal istihdamda düşüş yaşandığına dikkati çeken Deniz, "Tarımda istihdamın azalışının nedeni araştırılmalı" dedi. Tarımdaki kayıt dışılığa vurgu yapan Deniz, tarımda çalışan kadın işçilerin ücretsiz aile işçisi olarak görüldüğünü ifade etti. Deniz, çalıştayda elde edilecek verilerin tarımdaki sosyal güvenlik sıkıntısının giderilmesi-ne katkı sağlayacağına inandığını açıkladı.

Tarımda kadınlar ücretsiz aile işçisi

Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, Antalya Ticaret Borsası ve Tarım Konseyi işbirliğinde yürütülen "Tarım Çalışanlarının Sosyal Güvenliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar" çalıştayı düzenlendi. ■ **Haber 6'da**

Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, Antalya Ticaret Borsası ve Tarım Konseyi işbirliğinde yürütülen "Tarım Çalışanlarının Sosyal Güvenliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar" çalıştayı düzenlendi.

**TARIM
ÇALIŞANLARI
İÇİN
ÇALIŞTAY**

ANTALYA Ticaret Borsası, Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) İl Müdürlüğü ile Tarım Konseyi'nin işbirliğinde düzenlenen 'Tarım Çalışanlarının Sosyal Güvenliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar Çalıştayı' düzenlendi. ■ **6'DA**

Tarımda kadınlar ücretsiz aile işçisi

ATSO Atatürk Konferans Salonu'nda düzenlenen çalıştaya, Sosyal Güvenlik Kurumu Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürü Nejat Deniz, Antalya Ticaret Borsası (ATB) ve Tarım Konseyi Başkanı Ali Candır, STK temsilcileri ile sektör temsilcileri katıldı.

Çalıştayda, sosyal güvenlik uygulamalarında tarım sektörünün mevcut durumu, yenilik ve ihtiyaç alanları, sigortalı kapsamının genişletilmesi ve kolaylaştırılmasına yönelik sosyal güvenlik uygulamaları gibi konular katılımcılar tarafından ele alınarak görüşüldü.

SGK İl Müdürü Nejat Deniz, kadınların tarım alanlarında ücretsiz aile işçisi olmasına dair tespitle bulundu.

"TARIMDA İSTİHDAM AZALDI"
Açılış konuşmasında, Antalya ilinin tarım sektöründe öncü ve lider bir il olarak ülkemize üretim sağladığını ve dolayısıyla böyle bir kapasiteye sahip bir ilde tarım sektöründe çalışanlarının sosyal güvenlik konusundaki sorunlarına, toplum istihdam içerisindeki payının önemli miktarda düşüş göstermiştir. Toplam istihdam içerisinde tarımsal istihdam 2000 yılında %4,8 iken 2015 yılında %2,6 olarak gerçekleşmiştir. dedi.

"KADINLAR ÜCRETSİZ AİLE İŞÇİSİ OLARAK İSTİHDAM EDİLMEKTE"

Deniz, kadınların ücretsiz aile işçisi olarak istihdam edildiğini vurguladığı konuşmasında "Tarımsal istihdam önemli özelliklerinden biri de bu sektörde kadınların iş gücüne katılım oranının yüksek olmasıdır. Tarım sektöründe Türkiye'de istihdam edilen kadın çalışan payına bakıldığında; 2010 yılında istihdam edilen kadın sigortalı oranı %42 iken, 2015 yılında %33'e düşmüştür. Diğer taraftan, 2014 yılına göre tarım sektöründe çalışan kadınların %80'i ücretsiz aile işçisi olarak istihdam edilmiştir.

Bu durum kadınların tarımda büyük oranda ücretsiz aile işçisi olarak çalıştığını ve sosyal güvencesinin olmadığını göstermektedir. diye açıkladı.

KAYIT DIŞI İSTİHDAM GELECEK KUŞAKLARI TEHLİKEYE SOKMAKTADIR!

Türkiye'de kayıt dışılığın en yoğun olduğu sektörün tarım sektörü olduğuna ve kayıt dışı istihdam ile mücadelede Türkiye'nin önemli bir mesafe kat ettiği ancak bu yolda alınacak daha çok mesafe olduğunu belirten Deniz "Kayıt dışı istihdam ile mücadelede ülke olarak hepimizin sorunu ve sosyal güvenliğin sürdürülebilirliğini olumsuz etkilemekte, gelecek kuşakları da tehlikeye sokmaktadır. Bu sorun tek başına Sosyal Güvenlik Kurumunun sorunu değildir, diğer kurumlarımızın, sivil toplum kuruluşlarımızın ve toplumun tüm kesimlerinin desteği büyük önem arz etmektedir. diye vurguladı.

"BİRLİKTE HAREKET ETMEK ÖNEMLİ"

Öte yandan, açılışta yaptığı konuşmada, yaptıkları girişimlerin bir kısmından çözüme yönelik basamak ekledi ettiklerini ifade eden Antalya Ticaret Borsası ve Tarım Konseyi Başkanı Ali Candır, "Bu gereksinimler bizlere bir kez daha birlikte hareket etmenin ne denli önemli olduğunu gösterdi. Sorunlarımızı dağıtmadan ve nesnel gerçeklere dayalı olarak, uygun taleplere dönüştürüp kararlı bir biçimde tabakını yaptığımızda sonuç ulaştığımızı gördük" diye konuştu.

Açılış konuşmalarının ardından, katılımcılar 5 ayı masada, tarım sektöründe sosyal güvenlik uygulamalarının geliştirilmesine yönelik görüş ve önerilerini ele alarak çalıştay çalışmalarında bulundu. Haber MERKEZİ

ÇALIŞTAY KATILIMCI LİSTESİ

1-TARIMSAL TİCARETTE SOSYAL GÜVENLİK MASASI

MUSTAFA DAĞDALEN - FATİH EKİNCİ - ERKAN TOSUN
SABİT İLKER YILMAZ - ÖMER GÜNDEŞLİOĞLU -
ADEM ÖZAYDIN - İLKER YILMAZ - AHMET BAKARTEPE
ERDOĞAN EKİNCİ - FEVZİ AKÇAM - FATMA SAYIN

2-HAYVANCILIKTA SOSYAL GÜVENLİK

AHMET AYGÜL - ZELİHA ÖZTÜRK - YILMAZ GÖKÇAY
İLHAN AYHAN - HAYATİ İNAL - ŞÜKRÜ TOKLU
METİN YARIŞCI - SALİH TOROS - ÖZKAN AYDINLI

3- ÖRTÜALTI TARIMDA SOSYAL GÜVENLİK

AYTEN YENER - LÜFTİ GÖBÜŞ - CELAL SERT
MURAT HÜDAVENDİGAR GÜNAY -MURAT VERNEZ

ÖZDEN FİLİZ - KAMİL YELBOĞA - AYŞE UZUNOĞLU

4-MEYVECİLİKTE SOSYAL GÜVENLİK

NURSEVER YORMAZ - HALİL SARIÇOBANOĞLU
ABDURRAHMAN ÖZCAN - MESUT BAKAR
YAŞAR KOCAOĞLU - MEHMET SALİH YAVUZ
BÜLENT ÜNVER - YEŞİM BAŞOĞLU

5-TARLA BİTKİLERİNDE SOSYAL GÜVENLİK

AYKAN YILDIZ - HÜSEYİN EROĞLU - HABİBE ŞAHİN
ABDULLAH DİNLER - BÜLENT KAUR -REMZİ TÜLÜ
ABDİ YARAŞCI - SERDAR AKSOY - ÇAĞRI AKSU -
YEŞİM YÖRÜK

PROJE EKİBİ

1. Zeynep ABACI

Mesleđi : Muratpaşa Sosyal Gv. Merk. M.M.Yrd.
Bitirdiđi Bölüm : Kamu Yönetimi

2. Serkan YILDIZ

Mesleđi : Muratpaşa Sosyal Gv. Merk. M.M.Yrd.
Bitirdiđi Bölüm : İ.İ.B.F. İktisat

3. Gonca ERTOK

Mesleđi : Ziraat Yüksek Mühendisi
Bitirdiđi Bölüm : Bitki Koruma

4. Çetin Baver SALMAN

Mesleđi : Ziraat Mühendisi
Bitirdiđi Bölüm : Tarım Ekonomisi

5. Orhan KURUÜZÜM

Mesleđi : Öğretim yesi - Prof. Dr.
Bitirdiđi Bölüm : İT-İşletme Müh.

TEŞEKKÜR BELGESİ

Sayın;

Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü ile Antalya Ticaret Borsası işbirliğinde gerçekleştirilen “Tarım Çalışanlarının Sosyal Güvenliğinde Yenilikçi Yaklaşımlar” konulu çalıştayımıza katılımınızdan ve değerli düşünceleriniz ile yaptığınız katkılardan dolayı teşekkür ederiz. 23.08.2017

Nejat DENİZ
Antalya Sosyal Güvenlik İl Müdürü

Ali ÇANDIR
Antalya Ticaret Borsası Başkanı

